

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIUMI TESTVÉRKÖZÖSSÉG HAVILAPJA

2014/7
XXVI. évfolyam, 8. szám

120 Ft |

SZABADIDŐ, PIHENÉS

„Jobb egy teljes marok nyugalommal, mint mind a két maroknak teljessége nagy munkával és lelki gyötrellemmel.”

Prédikátor könyve 4,6

**KALENDÁRIUM
JÚLIUS – NYÁRHÓ–
ÁLDÁS HAVA**

Július 2. – A Visitatio ünnepe

„Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben.” (Lukács 1,46-47)

A kereszténység a XIII. századtól a „nehézkes” Máriának a Jézussal terhes Szűznek Erzsébetnél, Keresztelő János jövődő anyjánál tett látogatását (latinul „visitatio”) ünnepelte e napon.

Július 2. – 120 esztendeje e napon született André Kertész fotográfus

A modern fotózás világhíres művésze (eredeti nevén Kertész Andor) budapesti zsidó családban született. Tizennyolc évesen kezdett fényképezni. A Horthy-rendszer légköre kényszerítette emigrációba; a náciizmus elől költözött előbb Párizsba, majd New Yorkba. Itt is hunyt el 1985-ben. *André Kertésszel kapcsolatos írásunkat a ... oldalon olvashatják.*

Július 9. – 100 esztendeje hunyt el Pósa Lajos író

A magyar gyermekirodalom klasszikusa szegény protestáns családból indult, egy ideig tanárként működött a Józsefvárosban. Benedek Elekkel indította el az első magyar gyermeklapot.

Július 11. – 70 esztendeje e napon

fut be a birkenauai rámpára az az utolsó magyar deportáló vonat, amely 1924 főt, Békásmegyeren bevagonírozott férfiakat, nőket, öregeket és gyermekeket hozott.

Július 11. – Dániel próféta emléknapja

„Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, a melyen az embernek Fia eljő.” (Máté 25,13)

Az oroszlánok elé vetett Dániel próféta az ókeresztény művészetben a feltámadt Krisztust jelképezi. Ünnepe már az 1192-1195 között keletkezett Pray-kódexben* is olvasható. Látomásaiban megjövendölte a világbirodalmakat.

Július 20. – 500 esztendeje e napon ért véget a magyar történelem legnagyobb parasztfelkelése

A Bakócz Tamás érsek törökök ellen összehívott Dózsa-vezette paraszti kereszties sereg a háború beszüntetése és saját, kizsákmányoló nemessége ellen fordult (1514. április-július). A felkelés eredeti célját – a neme-

si túlkapasok megszüntetése, továbbá az elviselhetetlen közterhek enyhítése – sajnos nem érte el. A megtorlás a kornak megfelelő kegyetlenséggel történt.

Július 25. – Jakab apostol ünnepe

„És hallá őt a két tanítvány, amint szól vala, és követék Jézust.” (János 1,37)

Jakab egyike volt Jézus első tanítványainak. Mestere halála után ő lett a jeruzsálemi egyház feje, s ő lett az első vértanú az apostolok között, amikor Heródes Agrippa király az egyházra támadt, elsőként Jakabot ölette meg karddal.

Július 28. – 100 esztendeje e napon tört ki az I. világháború

„Mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.” (Máté 26,52)

Az összesen több mint 15 millió ember halálát okozó, négy éven át tartó öldöklő küzdelem a korabeli gyarmat- és érdekeltiségrendszer újrafelosztásáért indult.

Július 29. – 255 esztendeje e napon hunyt el Bethlen Kata író

„Ne fogd meg a jótéteményt azoktól, a kiket illet, ha hatalmadban van annak megcselekedése.” (Példabeszédek 3,27)

Az irodalom mellett a protestáns hit védelme és a magyar kultúra támogatása kötötte le minden energiáját. Mecénásként bőkezűen támogatta udvari papjait, szüntelenül adományozott újabb könyvek kiadására, többek közt a Szentírás értelmére vezérlő lexikonra.

Összeállította: Kerecsényi Z.

* 1192–1195 között keletkezett latin és magyar nyelvű kódex, amelyet tudományos leírójáról, Pray Györgyről neveztek el. A kódex jelentőségét világviszonylatban az adja, hogy őt miniatúrájának egyike a Bizáncban tisztelt „Mandilion” leplet ábrázolja, pontosan bemutatva azokat a jellegzetességeket, amelyek a ma Torinóban őrzött, Jézusnak tulajdonított halotti lepelre is jellemzőek.

Tartalom

KALENDÁRIUM – Július	2
BEVEZETŐ GONDOLATOK Jákob hazaérkezése (Iványi Gábor)	4
AKTUÁLIS Szabadon a szabadidőről (Bereczky Géza)	5
PORTRÉ „Csak a szabadságnak van értelme...” – Interjú Kósáné Kovács Magdával (kerecsényi)	6
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI Lucretia Mott – akinek fontos volt mások szabadsága (Szabó Ildikó)	8
HITÉPÍTŐ IRODALOM Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja (Czövek Olivérné ford.)	10
ZSIDÓ ÉLET Pihenés, kikapcsolódás a zsidóság életében (Schlesinger Hanna)	13
IFI SAROK (Tdke)	15
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN Ó, álmos lélek, hogy’ pihenhetsz még? (Göncz Zoltán)	16
HÍRMOZAIK	17
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (ig)	20
ÉLETEK, PÉLDÁK Mami, Mengele, Isten – Fraknoi Istvánné Hirschl Ilona (1910-2002) emlékezetére (Takács István)	24
ISTENTISZTELETI REND – Július	25
AJÁNLÓ (KKS)	26
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	26
KITEKINTŐ (Pongrácz Mária)	27
RÍMELŐ	28

Hangoló

Mikor Isten a teremtés végére ért, a hetedik napon „megszűnt minden munkájától, amelyet alkotott”, és „megáldotta Isten a hetedik napot és megszentelte azt; mivelhogy azon a napon szűnt meg minden munkájától”. (1Mózes 2,2-3)

Azóta a szünnapok különleges helyet foglalnak el életünkben. Mint arról e számban is olvashatnak, a zsidóság a szombatot minden héten megünnepeli, a pihenést pedig kötelességnek tartja. A kereszténység a vasárnapot részesítette előnyben, ám (naptól függetlenül) a pihenéssel valahogy mindig könnyű volt végletekbe esni.

Némelyek azon igyekeznek, hogy minél kényelmesebb, igazi munkától mentes életük legyen, míg mások végiggürizik minden napjukat, hogy éhen ne haljanak, s családtagjaiknak is legyen mit adni.

Egyik sem felel meg az isteni mértéknek. Nem lazsálhatunk mások kárára (a sajátunkra sem érdemes), de megnyomorít a szünet nélküli robotolás is. Találjunk időt a pihenésre, vegyük komolyan!

És még egy: táborainkban gyakran fordulnak meg olyanok, akik önerőből nem tudnának nyaralni. Sokan vannak hozzájuk hasonlóak, itt élnek, velünk egy országban. Gondoljunk ilyenkor is rájuk...

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Munkatársak: Munkatársak: Kovács Judit, Lendvai Éva, Papné Fejér Ingrid * Borító fotója: www.empowerhypnosis.ca * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalában.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Jákob hazaérkezése

*„...láttam az Istent színről színre,
és megszabadult az én lelkem.” (1Mózes 32,30)*

Jákob azóta, hogy elhagyta az otthoni házat, alig pihent. Ha igen, csak egy kő volt a „párnája” Bételnél. Azután jött a két asszonyért vállalt – részben kényszerű – másfél évtizedes robot, esőben, napon, éjjel-nappal. És a szakadatlan harc apósával, önmagával, bátyjával, Istennel az apja kegyéért. Eddig nem „látta” Istent élete eseményeiben. Most megértette, hogy arról az útról, melyre atyái Istene hívta el, senki nem lökheti le. Most kezdi látni, érteni eddigi küzdelmeit. Mer szembesülni, megszabadult a lelke. Nem adják olcsón a győzelmet, de így jó ez. Egy percre sem hagy el az Úr, ám nem kímél meg a próbáktól sem. Van, Aki az életét is adta – nem önmaga győzelméért, hanem hogy megismerhessük az egy igaz Istent, mert „*az az örök élet, hogy megismerjenek téged... és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.*” (János 17,3) Megismerted-e végre Őt, és békességre leltél-e nála?

Iványi Gábor

Radnóti Miklós:

Alkonyi elégia

Ó, alkonyoknak könnyű vétkei:
semmittevés és pillanatnyi csönd;
az álmos hegyek fejére lassan
az este ringató folyókat önt.

A nap zaja elúszik messzire,
lépek s mintha suttogásban járnék,
fut macskatalpain a tompa fény,
halvány árnyat szül a vastag árnyék.

Régi halottaimnak húsa fű,
fű és virág s mindenhol meglelem;
vékony illatukkal álldogálok,
s oly megszokott immár a félelem.

Fodrozó füst az ákácok sora,
a hallgató sötét rájukhajolt,
elógurul és tétován megáll
föltartott ujjamon a lomha hold.

Esti béke, téged köszöntelek,
az úton nehéz napom pora száll;
lassú szívemben ilyenkor lágyan
szendereg a folyton készülő halál.

AKTUÁLIS

Szabadon a szabadidőről

Hogy mi a szabadidő, azt mindenki érti, nem szeretnék senkit untatni fából vaskarika definíciókkal, sokkal érdekesebb kérdés, hogy mióta is létezik a mai értelemben vett szabadidő? Vajon a kezdetektől?

És Ön mivel tölti a szabadidejét? – kérdezte nem kis öniróniával a hangjában anyám, amikor ki sem látszott a házimunkából, ám a másfél csatornás magyar televízió riporterei újra, meg újra feltették riportalányaiknak az obligát kérdést. Nagy Feró akkor még nem énekelte azt, hogy „nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra szórakozás”, ám ne felejtjük el, hogy a kifigurázott a $3 \times 8 = 24$ a munkásosztály egyik legfontosabb követelése volt, amelynek a jelentőségét hiba volna alábecsülni, hiszen a kapitalizmus hajnalán 14-16 órás munkaidővel számolt a munkaadó – sőt, kezdetben még a gyermekek is pont ennyit dolgoztak.

A munka és a pihenés ritmusa már igen korán, az ókori Keleten kialakult, a Madách által oly drámaian megrajzolt, „milliók egy miatt” képet a mai tudomány némileg árnyalta, hiszen a piramisépítők jól táplált és szakképzett emberek voltak, akiket a közhiedelemmel ellentétben nem dolgoztattak embertelenül. Még a piramisépítőnek is volt szabadideje, nem beszélve az ókori polgárról, akinek fizettek, hogy színházba menjen.

No és a rabszolgák? Ez már nehezebb kérdés, ám ha a rabszolga érték volt, akkor vigyázni kellett rá: persze tervezett és szervezett szabadidőről ekkor és itt dörögés lenne beszélni, ám még a rabszolgák is valamiféle ritmus szerint dolgoztak. Babilóniában 10 naponként volt munkaszüneti nap. A fiatal ateista szovjethatalom kezdetben megpróbálta ezt a hagyományt újjáéleszteni, de a hat plusz egyes ritmus olyan mélyen beleivódott az emberekbe, hogy lehetetlen volt bevezetni.

A szombatnak, a nyugalom napjának megülése a zsidó hagyomány egyik legfontosabb, a köztudatba is mélyen beleivódott vívmánya, fontosnak tartották, hogy a szolgák és az állatok is abbahagyják a munkát. A szombat azonban nemcsak munkaszüneti nap volt, hanem az istentisztelet napja is (5Mózes 5,12-15). A

szombatot a próféták is rendkívül fontosnak tartották (Ésaiás 56,2-4).

A Római Birodalomban arra láthatunk példát, hogy ha a főlős szabadidő nem párosul se munkával, se intelligenciával, se megfelelő anyagi javakkal, akkor a proletárok nincstelen tömege csak kenyérre és cirkuszra áhítozó manipulálható tömeg marad.

Az Újszövetség óva int a szabadidő meggondolatlan felhasználásától, „hiszen mindent szabad nekem, de nem minden használ.” (1Korinthus 6,9-13)

A középkor benedeki regulája, az *ora et labora* jelszava valamennyi vallási közösség életritmusának mintája lett, érdekesség, hogy a herrnhuti közösség is igen sok mindent átvett Benedektől. A kereszténységben akkor és most is a kontempláció, meditáció, imádság és liturgia végzését tekintik a szabadidő kiemelt tevékenységeinek, melyek lehetővé teszik Isten inspirációinak befogadását.

A lovagkor szabadidejéről érdekes gondolatokat fogalmaz meg Kenneth Clark¹, aki szerint az udvari szerelemhez, a nők idealizálásához legfőképpen egy csomó szabadidőre volt szükség, persze a munkát tán hírből sem ismerő lovagok csak eltöltötték a békés napokat néhány epekedő várkisasszony vagy éppen a vár úrnőjének romantikus társaságában.

A protestáns egyházak kevesebb ünnepet engedélyeztek a hívőknek, ám mégis egy anglikán- protestáns országban, Angliában honosodott meg a mai értelemben vett szabadidő fogalma. A mezőgazdaság-alapú társadalmakban a szezonális munka következtében a pihenésnek nagyobb tere jutott, mint az ipari társadalmakban. Az iparosodó Angliában a szakszervezetek küzdöttek meg a *mindenkinek* járó szabadidőért. A XIX. századtól napjainkig egyre több és több van belőle, a fejlett társadalmakban a szabadidőre strukturált iparág épül. A tudomány érdeklődése pedig egyre inkább a szabadidős tevékenységek elemzése és elméleti megközelítése felé fordul.

Szóval, mivel is töltjük a szabadidőnket?

Bereczky Géza

¹ Kenneth Clark. Nézetem a civilizációról, Gondolat Kiadó, Budapest, 1985.

PORTRÉ

„Csak a szabadságnak van értelme...” –

Villáminterjú szabadidőről és szabad időről

Kósáné Kovács Magda politikussal, egykori munkaügyi miniszterrel

Fotó: europarl.europa.eu

ÉV: Rendkívül gazdag életutat tudhat magáénak. Magyar-francia szakon szerzett diplomát, volt gimnáziumi tanár, tudományos munkatárs, igazgatóhelyettes, szak-szervezeti tisztségviselő, vezető pártpolitikus, miniszter és az Európai Parlament képviselője. Mennyi időt tudott szakítani ennyi felelős tisztség mellett a szabadidőre? Elvégre a pedagógus, a politikus, a miniszter is ember!

KKM: A közhiedelem szerint a tanár alig dolgozik, ezért nem is sajnálják soványka keresetéért. Valóban hosszabb a nyári szabadsága, mint más fiatal értelmiséginek, de ebbe a beszélgetésbe aligha fér bele, hogy mi minden viszi el egy tanár idejét, amit senki nem számít munkaidőnek. Tanári pályámon valószínűleg rögzült a fiatalokkal való foglalkozás önként vállalt szándéka, már-már kényszere, és el is fog kísérni, amíg élek. Azt szoktam mondani, hogy gyerekeim száma három számjegyű, egy éles nyelvű az „igaziakra” azt mondta egyszer, hogy ők a „születési csökevények”. Ma is az tesz boldoggá, ha fiatalok lelkén felfedezni vélem az ujjam nyomát, és az is lehet, hogy ez segít abban, hogy jókedvűen vénüljek meg.

A szabadidő fogalma szinte eltűnt az életemből a politikával. A fiatalabb lányom egyszer azt mondta, hogy

kisiskolás korából leginkább azt tudja rólam felidézni, hogy meghallja este a túsarkaim kopogását a gangról. Mit mondjak, elfacsarodott a szívem.

De azért volt balatoni nyaralás, még külföldi út is, természetesen Trabanttal. A férjem most rendezte az ősi diákat, és a családból senki nem gondolta, hogy jaj, nekünk milyen szegényes gyerekkor vagy fiatalság jutott. Ma már persze más a helyzet. Azt is tudjuk, hogy a nyugdíjas arról ismerszik meg, hogy soha nem ér rá.

Életem egyik ajándéka, hogy a munkám, különösen az itthoni és az EP-képviselőség lehetővé tette, hogy sok mindent lássak a világból; persze gyakran úgy, mint az egyszeri turista: ha kedd, akkor ez Belgium. No, el ne higgye, hogy Belgiumból is csak ennyi jutott! Viszont a másik ajándék, hogy vissza-vissza tudunk menni egy-egy emlékezetes helyre, különösen, ha víz mellett van. A párom hajómérnök, és ezt sem lehet kinőni, akár csak a tanárságot. Három formában is üzzük a hajózást, évtizedeken át vitorlázunk a Műegyetem jóvoltából, aztán jött a csatornahajózás, ha pedig ha kitör rajtunk a pazarlás, jön a Costa egy-egy útja. Mi nem fogunk felborulni!

Azt sajnós magam is látom, hogy nő a hajszoltság, van fiatal barátom, aki évek óta nem volt szabadságon. Most kezdjem el kioktatni, hogy az életét, a jövőjét teszi tönkre? Arra viszont ki tud replikázni, hogy „ha nem csinálom, itt maradok munka nélkül!”?

ÉV: Felgyorsult a világ. Negyven-ötven esztendővel ezelőtt mintha több idő jutott volna a szabadidőre. A '89/90-es rendszerváltoztatás után megszűntek a különféle „kötött” ifjúsági formák és szervezetek is. Mennyire tartotta, s tartja fontosnak a szervezett szabadidős elfoglaltságok létét, támogatását?

KKM: Manapság divat leszajnálni az „átkos” szabadidő programjait, a fiatalokra, gyerekekre fordított közfigyelmet. Szerencsére éppen ma hallgattam a Klubrádióban egy kedves műsort az úttörő vasutasokról, és – va-

lami, ami megmaradt, mert jó! – a mai gyerekvasútról. És volt nagyon sok minden más, kiváló és kevésbé jó egyaránt. Nagyon sokan emlékszünk olyan fiatalokra, akik kisebb gyerekekkel foglalkoztak, programokat szerveztek nekik, nevelők és barátok voltak egy személyben. A már emlegetett kisebbik lányom tinédzserkorát boldoggá tette sok más társával együtt egy fiatalember, aki Taxi néven vált korosztályi szimbólummá. Taxisofőr volt és nem pedagógus, hihetetlen empátiával és pedagógiai érzéssel, míg a másik lányom számára a kötelező iskolai tábor nagyobb traumát jelentett, mint a témazáró dolgozatok sorozata, és általában betegen jött haza. Végül közös megegyezéssel előre bejelentettük, hogy gyengélkedik. A tanulás közhely: a szabadidős foglalkozások szervezéséhez ugyanúgy tehetség és/vagy speciális képzés kell, mint bármilyen más pedagógiai munkához. Viszont el kell érni azt a minőséget, vonzerőt, hogy a szülő és az iskolás ne a „kulcsos gyerek” megoldást válassza. Az pedig, hogy az iskolák ilyen kínálatot tudjanak felajánlani, az az oktatásirányítás elemi felelőssége.

ÉV: *Ön szerint mit hozhat a jövő? Éjjel-nappal egyre csak robotoló, szabadságra, gondolkodásra, emberi kapcsolatokra kevésbé fogékony embereket? Végül*

játszunk el a szavakkal kicsit: mit jelentenek az Ön számára manapság a szabad-szabadság fogalmak?

KKM: Csak a szabadságnak van értelme, a kényszerek világa az emberségünktől foszt meg. Az időbeosztás szabadsága egy kicsi, de fontos rész az emberi szabadságból. Aki csak „izzadva lőt, fut, robotol”, az az élete végén nehezen számol el azzal, hogy mit adott embertársainak és mit kapott a világtól, amelyben élt.

Minden szabadság relatív persze, abszolút szabadság szerintem nincs, és – nem akarom megbotránkoztatni – ne is legyen. Nagyon szívem szerint való a szabad/szabadság fogalompárjának kérdése, ez öregségemre nagyon gyakran foglalkoztat. Ha az ember öregszik, a szabadság más dimenziót nyer, szűkebb és értékeesebb lesz. Azt viszont naponta átélem – válaszul a régi viccre, – hogy az öregségnek igenis van legalább egy szépsége: egyre szabadabb vagyok. Abban hiszek, azt teszem, amit akarok, amit helyesnek tartok, ami boldoggá tesz engem vagy másokat. Boldogan dolgozom, ha kellek, de pénzt és utasítást nem fogadok el.

És akkor a boldog öregséghez már más nem is kell, csak a gyerekeink nyugodt élete, és hogy megtanuljunk tükör nélkül fésülködni...

(kerecsényi)

Balogh József:
Most június van

Június lett és tanév vége,
Szabadság, barátom, itt a nyár,
a gondokkal, leckékkel félre,
örömünk kapuja tárva már.

Nem kell felelni, izgalom sincs,
és mindennap tovább alhatok,
enyém a tópart, s mekkora kincs,
hogy ismét, megint szabad vagyok!

A bizonyítvány? jó...tűrhető,
majdjövőre...mindent megteszek,
mert a fejem lágya ha benő
- az apuék szerint - bölcs leszek.

Te ébresztőóra, légy nyugodt,
tankönyvek, ti is pihenjetek,

iskolafolyosók szótlanok,
holnaptól várnak vizek, hegyek.

Fürdök majd, fára is mászhatok,
sátorban álmodni jó kaland,
s barátaimmal barangolok,
vagy pecázok, aztán hív a strand.

Most közel három hónapon át
legyen jó idő, ezt akarom,
és úgy kerülöm az iskolát,
hogy majd egy KICSIT várjam NAGYON.

Június van és tanév vége,
s olyan szépek az álmaim,
a táskával, füzettel félre,
ugye, most így van jól, társaim?

**AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI**

Lucretia Mott – akinek fontos volt mások szabadsága

Ma, amikor természetesnek vesszük a különböző szabadságjogokat (tanuláshoz, munkához, szabad véleménynyilvánításhoz, választáshoz való jog, a lista hosszú lehetne), és csak akkor, vagy akkor sem szisszennünk fel, amikor korlátozni akarnak ezek gyakorlásában, érdemes felidézni azok emlékét, akik keresztényként és nőként sokat tettek ezeknek a jogoknak megszerzéséért.

Lucretia Mott, 1793-ban született, az új világban. Bostonban nevelkedett, ahol két évig egy előkelő magániskolában tanult, majd 13 évesen kvéker¹ bentlakásos iskola hallgatója, később tanára lett. Ekkor figyelt fel először a nők hátrányosabb helyzetére, hiszen férfi kollégái fizetése háromszor akkora volt, mint a nőké.

1811-ben feleségül ment James Mott-hoz, egyik tanártársához, és a pár Philadelphiába költözött. A Mott házaspár – sok kvékerhez hasonlóan – elítélte a rabszolgatartást és nem vásárolt rabszolgák által előállított termékeket (pamutszövetet, nádcukrot).

1821-ben James Mott lett a kvéker közösség egyik vezetője. Felesége elkísérte őt körútjaira, és férje támogatásával prédikációkat tartott. Igehirdetéseiben hangsúlyozta az isteni gondviselés valóságát, minden

ember egyforma méltóságát. Prédikációinak fontos eleme volt még a belső világosság keresése, a mértékletesség és a háborúellenesség is. Ezek a beszédek nagyban hozzájárultak a rabszolgaság elleni érzések felszításához. 1830-ban férje segítségével megalapította a Rabszolgaság Elleni Társaságot. Ő volt az egyetlen nő, aki ennek a társaságnak nagy, nyilvános rendezvényein beszélt.² Mott gyakran prédikált fekete közösségekben, míg felesége más fehér és fekete asszonyokkal együtt rabszolgatartás ellenes nőszervezetet hozott létre.

Az abolicionista³ nők vásárokat szerveztek, ezeknek bevételeivel támogatták mozgalmukat, de olykor szökött rabszolgákat is, és ezek révén terjesztették célkitűzéseiket. Ez a tevékenységük – a nők fokozott részvétele a rabszolgaság elleni küzdelemben, ezáltal szerepvállalásuk a nyilvános életben és a társadalmi vitákban – feszegette a kor társadalmi normáit. A kongregacionalista⁴ egyház közgyűlése pásztori levelet bocsájtott ki, amelyben figyelmeztették a nőket, hogy Pál intelmei alapján hallgatniuk kell. Mások elleneztek azt a „promiszkuitást”, hogy férfiak és nők vegyesen vettek részt ezeken a politikai összejöveteleken. Mindezen támadások központi személye Lucretia Mott lett. Az 1838-as politikai gyűlés alatt a tömeg romba döntötte a Pensylvánia-i csarnokot. Lucretia csak úgy tudta biztonságban elhagyni az épületet, hogy fekete és fehér asszonyok összefont karokkal kordont vontak köré.

1840-ben a londoni rabszolgaság ellenes konferencián – mielőtt az megkezdődött volna – megszavazták, hogy az amerikai nők, köztük L. Mott ne vehessenek részt a

¹ A kvékerek protestáns keresztény felekezet (quakers am. reszketők), követői a Barátok Társulatának nevezik magukat. Alapítójuk Fox György. A szigorú üldözés ellenére a 18. században gyorsan elterjedtek mind Nagy-Britanniában, mind pedig Amerikában. Sosem lettek nagy létszámú közösséggé, de a háborúról, rabszolgaságról, a nők helyzetéről vallott felfogásuk hatott az egész kereszténységre és jelentősen formálta az új világ politikai arculatát. Inkább hitük megélésében, mintsem hitvallásukban különböznek a többi keresztény felekezettől. Azt vallják, hogy a Szentlélek bölcsés teszi az embert az üdvösség dolgában, a lelkészeknél az emberi tanultságot nem tartják feltétlenül szükségesnek, sokkal fontosabbnak tekintették az ún. belső elhivatottságot. (Noha számos magas képzettséggel rendelkező tagjuk, vezetőjük volt történelmük során.) Sajátosságuk, hogy a nők már kezdetektől végezhettek tanítói szolgálatot közöttük. Istentiszteleteiken mélységes csöndben találkoznak és maradnak mindaddig, míg valaki azt nem hiszi, hogy a Szentlélek felszólalásra indítja.

² Rappard Dóra Európában – nagy ellenállások után – csak a 19. század végén tehette meg ugyanezt.

³ Abolicionistáknak hívták a 18-19. században mindazokat, akik felemelték szavukat a rabszolgaság intézménye ellen.

⁴ Kongregacionalistáknak főleg Angliában és Amerikában az olyan kálvinistákat nevezik, akik szerint minden egyes, bármily kevés számú tagokból álló gyülekezet a vallásra tartozó dolgokban az egyházi és világi hatóságtól teljesen független.

megbeszéléseken. Egy elkülönített területen kellett helyet foglalniuk. Álláspontjukat summásan így lehetne kifejezni: a rabszolgaság eltörlésére igent tudtak mondani, de a nők jogainak elismerésére nemet. Számos amerikai küldött tiltakozott ez ellen az intézkedés ellen és egyszerűen átültek a nők szegregált területére.

Ezen a konferencián ismerkedett meg Elizabeth Cady Stantonnal, a szintén amerikai származású, híres női aktivistával. A két nő egy életre szóló barátságot és szövetséget kötött.

1848-ban L. Mott és E. C. Stanton a New York-i Seneca Hall-ban konferenciát szervezett. Ez volt az első nyilvános összejövetel, amelyet az Egyesült Államokban a nők szabadságjogaiért tartottak. Kezdetben Lucretia Mott nem értett egyet azzal, hogy a nők szavazati jogot kapjanak, de végül aláírta a Seneca Hall-i nyilatkozatot. Ez a nők választójogáért, a tulajdonhoz való jogért, a válóperi szabályok megváltoztatásáért és azért szállt

síkra, hogy a bárhol tanulhassanak, bármely pályán működhessenek.⁵

Az amerikai polgárháború idején, 1863-ben született meg az Emancipációs Kiáltvány, amely szabadságot ígért a déli államokban élő néger rabszolgáknak. A nők csak 1920-ban kaphattak az USA-ban szavazati jogot. Lucretia Mott 1880-ban halt meg, de akkor már úgy ismerték mint a 19. század Amerikájának legnagyobb hatású asszonyát.

Szabó Ildikó

Forrás: http://womenshistory.about.com/od/suffragepre1848/p/lucretia_mott.htm; <http://www.nps.gov/worihistoryculture/lucretia-mott.htm>

⁵ A nők jogai ebben a korban a gyermekek, rabszolgák és elmebetegek jogaival volt egyenlő.

BEFIGYELŐ

Merjam Jehja Ibrahim szabad, és mégsem

A szudáni hatóságok meghátráltak. Az Amnesty International tiltakozó kampánya ezúttal eredményesnek bizonyult.

A széles körű nemzetközi felháborodás hatására végül kiengedték börtönéből azt a szudáni fiatalasszonyt, akit az iszlám jog, a saríja alapján februárban megkorbácsolásra és halálra ítélték házasságtörésért és aposztáziáért, holott bűne valójában annyi volt csupán, hogy eltérő vallású szülei közül nem családjától távol élő muzulmán apja, hanem őt nevelő, ortodox keresztény édesanyja hitét követte, és keresztény férfihoz ment nőül. Megvallott hitéhez a fenyegetések ellenére, a halál árnyékában is ragaszkodott.

Húsz hónapos kisfiával együtt tartották börtönben az akkor már várandós asszonyt, hogy kisbabája megszületése után végrehajtsák rajta az ítéletet. MerjamJehja Ibrahim a rabságban nemrégiben egy kislánynak adott életet. Az asszony szabadulása után a család arra készült, hogy elhagyják Szudánt, de a khartoumi repülőtéren a nemzetbiztonsági szolgálat emberei feltartóztatták és kihallgatás céljából őrizetbe vették őket. A vád ezúttal hamis okmányok használata.

P. M.

„Börtönben voltam, és fölkerestetek”

2014. június 21-én Ferenc pápa a szervezett bűnözés egyik fellegvárának számító Calabriába látogatott. Az Egyház nevében lelki közelségét fejezte ki mindazokkal, akik börtönben vannak a világ bármely részén.

„Ha a börtön nem segít az elítéltnak, hogy újra megtalálja a társadalmi beilleszkedés útját, akkor csak egy büntetési időszakot jelent, amely gyakran lealacsonyító a fogvatartott méltósága számára” – mondta a Castrovillari börtön lakóinak és dolgozóinak. Jézusszavait is idézte: „Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek.” (Máté 25,31-46)

Hangsúlyozta: az elítéltek alapvető emberi jogait tiszteletben kell tartani, és biztosítani számukra a megfelelő körülményeket, valamint segíteni visszailleszkedésüket a társadalomba. Különben a büntetés-végrehajtás pusztán büntetés és társadalmi megtorlás, ami káros az egyénnek és a társadalomnak. „Isten nem így tesz velünk. Amikor megbocsát, elkísér és segít bennünket az úton. Mindig. A kis dolgokban is. Segít újra elindulni az úton, sosem ítél el. Megbocsát és elkísér” – tette hozzá. „Isten sosem fárad bele, mindig kézen fogva vezet minket. Ez Isten szeretete, és ezt kell követnünk nekünk, a társadalomnak is.”

P. M.

(A Vatikáni Rádió tudósítása alapján)

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Vidáman járom az utam – Berta Isselmann missziósnővér életútja

(részletek)

Mindenki jöhet

„Mikor még távol volt, meglátta az apja...” (Lukács 15,20)

Isten minden egyes embert külön szemmel tart, mintha csak azt az egyet várná haza. Szerető tekintete áthatol a sötét falakon és a szürke cella falain, látja a rácsok közt azt az egyet, aki még messze van tőle.

Időről időre bemehetek négy börtönbe, hogy Jézus csodás győzelméről beszéljek. Mindig van zongora is. Mivel másfél óránk van, gyakoroljuk az énekeket. Micsoda öröm hallani az erőteljes hangokat és a lelkes arcokat látni! Az egyik énekes a zárkájában szorgalmasan gyakorolja a gitárján az akkordokat, hogy kísérni tudjon. Egy török megjegyzi: „A szép énekeket még nem tudom, de a szöveget megértem és megjegyzem és mindet továbbadom a török barátainknak. Számomra olyan a bibliaóra, mint egy menyegző. Mikor jön megint?”

Sok külföldi, aki nem tud németül, az Újszövetségüket olvassa. Az Úr áldja meg őket különösen is!

Amilyen fontos az igehirdetés, olyan szükséges a személyes beszélgetés. A. ül velem szemben: „A konfirmáció óta nem voltam istentiszteleten. Nem érdekelt sem Isten, sem a Biblia. De mikor becsuktak, gondolkodni kezdtem. Tudom, hogy meg kell változnom. Kérem, segítsen a helyes útra!”

Egy másik fiatal mogorva ábrázattal sajnálkozik, hogy nincs kábítószere. A beszélgetés során feldereng neki, hogy Jézus hiányzik az életéből, Aki minden kötelékből megszabadít. A Biblia felett egy teljes órát ülünk együtt. Beismeri: „Egyszer már talákoztam Jézussal, de elmúlt. Szívesen hinnék újra, mit tegyek?” És meg is adja a választ: „Ahol ketten vagy hárman az én nevemben együtt vannak, ott vagyok köztük” – idézi ünneplésen, és átveszi a szót. Miután „kipakolt” és együtt imádkozunk, a hasis lényegtelenné, Jézus viszont lényegessé vált a számára.

A belső udvaron K-val találkozom. Köszöntöm és megkérdezem: „Jössz-e beszélgetni?” „Ma nem, holnap!”

válaszol, de néhány perc múlva már mellettem ül. „Az apám meghalt. Írjon az anyámnak.” Megsebzett szíve nyitva van a mentő és vigasztaló Ige előtt. Különösen az együtt mondott imádságot köszöni.

Gyakran megtörténik, hogy egy férfi így szól: „Noha döntöttem Jézus mellett, mégis itt vagyok. Hogyan lehetséges ez?” „Akkoriban bizonyára minden gondolat és bűnödöt odavitted a Megváltóhoz, de magad megtartottad” próbálok elmagyarázni. „Isten nem *tőled* akar valamit, hanem *téged!*” A szemben ülő bólint: „Nem volt teljes a dolog. Ma magam akarom Jézusnak adni...” Új, boldog ember hagyja el a szobát.

Még sokat lehetne írni a börtönlátogatásokról, a lelki betegekkel és kétségbeesett emberekkel folytatott nehéz beszélgetésekről. Mindnek adósai vagyunk az evangéliummal és a szeretettel. Sok fogoly levelezőtársat szeretne. Ez is segít magányuk enyhítésében. Bár csak sokan visszatálnának Isten atyai szívéhez!

Mindig időben

„Hirdesd az igét, állj vele elő alkalmas és alkalmatlan időben.” (2Timótheus 4,2)

A plakát egy lövészünnepélyre hívogat. Elfogadom a meghívást és jól megrakott táskákkal indulok útnak. Biztos sok lesz a vásári árus. Egy darab utat busszal teszek meg, aztán egy bekötő úton igyekszem tovább. Az út szélén illatozó virágos mező, a margaréta csillogocskái bátorítónan bólogatnak felém. Megyek és megyek, de hol van az ünnepség? Köröskörül csend. Végre felfedezek egy autót. Parasztokat szállít. Tőlük megtudom, hogy nem lesznek árusok és a lövész ház fenn van az erdőben. 11 órakor lesz az ünnepi ebéd a sörsátorban. Éppen kérni akarom, hogy megpihenhessek egy kicsit, mikor egy nagy autó fut be. A férfiak fehér kabátja elárulja, hogy ők fognak felszolgálni a sörsátorban. Összebb húzódnak és magukkal visznek.

„Én ismerem magát”, mondja az egyik – a vendéglős – „nehogy elrontsa az üzletet!”

9-kor a sátorban vagyunk. Mi vagyunk az elsők. Közben elmagyarázom a vendéglősnek, mit jelent a keresztnéve: Er-ich, nagy „Ó” és kis „én”. Szívesen hall Jézusról. „Jöjjön velem, megtöltöm ott azt a cigaretta-automatát, közben továbbmondhatja”. Egyik sörshordót a másik után gurítják a sátorba, én pedig csendben imádkozom. Otthonosan leülök a bejáratnál. Minden belépőt egy keresztyén lappal köszöntök. Csodálkozom, hogy annyi anya és gyermek van jelen. A gyerekek örülnek a szép képes füzetkének. A vendéglős felügyel, hogy senkit ne hagyjak ki. Sőt megkérdezi, nem akarok-e szólni, – de a vadászok tiltakoznak. Előveszem az uzsonnámat, mellé sörrel kínálnak. „A gondoskodást és szeretet szívesen veszem, de nem iszom alkoholt”. „Senki nem néz ide, és én senkinek nem szólok” – jegyzi meg jóindulatúan a pincér. „De igen! – válaszolom. – Isten mindent lát a sátor alatt is.” És már hallják is a 139. zsoltárt: „Uram, megvizsgáldál engem és ismersz. Te ismered ülésemet és fölkelésemet...”

Majd felhangzik az ének Jézus csodás nevééről. A parkoló megtelik. Igyekeznem kell, hogy minden belépőnek jusson traktátus. 11 óra felé egy ismerős egy tányér levest hoz. A sátorban hangos muzsika szól, ezért kint várom a többi vendéget. A vadászokkal nem könnyű szóba állni, de azért elfogadják az írásokat. Bízom abban, hogy a Szentlélek az Igét és az éneket megeleveníti az emberek szívében.

Mint életfogytiglani „Kék-keresztes”, természetesen szeretem a vendéglősöket és a vendégeket is. Belépek egy étterembe és a gazda így fogad: „Már vártam önt. Megint fog énekelni?” Rákezek egy lelki énekre.

Egy fiatalember megkér: „Ne csak egy lapocskát adjon, hanem egy teljes könyvet. Esténként sok időm van olvasni.” Majd Jézus visszajöveteléről beszélgetünk. Felolvasom az ideillő bibliai igéket. Olyan csend van, mint egy templomban, még a szomszédos teremben is figyelnek. Kérdéseket tesznek fel. Minden sorra kerül: „Honnan vette Kain a feleségét?” vagy: „Mi volt előbb, a tyúk vagy a tojás?” Mintha ifi héten lennénk. A vendéglős élénken figyel: „Tetszik, ahogy megválaszolja a vendégek kérdéseit. Hozzon nekem is egy olyan Bibliát, mint önnek van. Szeretném, ha nekem is lenne.”

Az építő munkások Isten országának építői legyenek!

Az építkezésen az egyik munkásnak a legszebbet mondom: „Isten szereti magát!” „Honnan tudja?” – kérdi meglepetten. „Mert Isten a Fiát adta magáért, hagyta,

hogy elvérezzen a kereszten, hogy megmentse. Jézus magáért adta oda az életét. Ennyire szereti!”

Egy fiatalember mosolyogva tiltakozik: „Ilyen nincs. Isten, Jézus nem is élnek!” A szemébe nézek és megkérdezem, mi volt a konfirmációs igéje. Nem is kell soká gondolkoznia: „23. zsoltár 1-2. verse.” „Levélben magyarázom, adja meg a címét.” Megkapja a levelet és egy könyvet. Legközelebb csendben figyel.

Délben almát viszek a munkásoknak a vajaskenyér mellé. Örömmel köszönik meg. A hamburgi cigány testvérek egy lemezét is elhoztam. Néhányan hallgatják, mások odébbállnak, mert nem tudják elhinni, hogy Jézus a csalókból becsületes, megbízható embereket formál, akiknek boldogság ragyog a szeméből.

Máskor, mikor délben előveszik a vajaskenyerüket, emlékeztetem őket, hogy Isten tart el bennünket. Röviden imádkozom, megköszönöm az ételt. Az egyik munkás félre nyel és köhög: „Ez az imádság miatt van!” „Nem, a nem-imádság miatt. Én imádkozom és sosem nyelek félre” – válaszolom.

Mikor tovább akarok hajtani, észreveszem, hogy valaki dróttal lekötözte a biciklimet. Jókora vesződés, mire kiszabadítom. Természetesen nem használ, ha veszekszem. Mindenek ellenére szerethetünk. A védtelen szeretet a hatásosabb fegyver. A következő látogatáskor mind figyel, nagyon udvariasak és barátságosak. Egyik megkér: „Jöjjön el holnap is az ebédszünetben!” Egy másik a bajairól beszél, a harmadik szeretne egy hanglemezt a cigányokkal. Sok imádság hangzik ezekért az férfiakért, ez érződik.

Egy másik csoport brigádvezetője félrenéz, ha meglát, morog és veszekszik. „Bent egész másként néz ki!” – kiáltom oda neki. „Rosszul ismer” – morogja. „Más, amit látok és más, amit hallok” – válaszolom, és traktátusokat teszek a lakókocsijukba.

Ó, bárcsak az építő munkások Isten munkájának építői lennének!

Szívélyes meghívás

**„A kiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőre!”
(Máté 22,9)**

„Jézus meghalt értem, Jézus meghalt értem!” – hangzik nagypéntek reggel a sáros, tócsákkal borított kis téren. Néhány árus itt ütötte fel szállását. „Nincs időm!” – utasítanak el a sürgés-forgásban. Pucolják a kicsi lovakat, tisztára sikálják a kocsikat, cégtáblákat festenek.

Klaus meghallja az éneket: „Egyáltalán nem érdekel, hogy az Úr érted halt?” és közelebb merészkedik. „Csak néhány hete dolgozom itt és úgy szeretnék va-

sárnaponként istentiszteletre menni” – mondja. – „De ilyenkor a főnök mindig rám szór valami munkát. Kaphatnak egy Újszövetséget?”

A „Pirított mandula” felirat mögött álló ember szkeptikusan hallgatja a mondandómat. „Ezeket nem hiszem!” A szeme azonban elárulja, hogy alapjában véve milyen nagy szüksége van a Megváltóra. Végül felsóhajt: „Bárcsak el tudnám hinni!”

Reggel a traktátus osztáskor találkozom egy kialvatlan arcú, sörös üveget szorongató fiatalemberrel. Meglátva a lapot, így szól: „Mostantól nem iszom többet!” „Ez aztán férfihoz illő beszéd. Akkor fogom az üveget és kiöntöm, ami benne van” – mondom vidáman. „Nem, nem! – tiltakozik. – Kifizettem a sör árát.” „De hiszen azt mondta, hogy nem iszik többet. Én komolyan veszem.” Megdöbbenve nézi, ahogy az üveg tulajdonost cserél és a sör a földre folyik. Ha valakitől elveszek valamit, valami jobbat kell adnom helyette. Ezért a közeli hentesnél veszek neki negyed kiló disznósajtot. A fiú megbékélve mosolyog, mikor átadom neki. „Ó, ezt szívesen megeszem!” S már meg is nyílt az üzenet meghallgatására.

Vasárnaponként a kamionok nem közlekedhetnek, csak 22 óra után. Mielőtt beindítanak a motorokat, megjelenek. A sofőrök éppen az utolsó megbeszélést tartják és beszállásra készek. Mikor észrevesznek, várakozásteljesen néznek rám.

„A ti munkátok tele van kísértésekkel. Mit olvastok? Hol és hogyan töltitek a szabadidőt? Ki imádkozik értetek?” Komolyan hallgatják szavaimat a megszabadító kegyelemről és a Jézusban való elrejtettségről. Őszetesszük a kezünket, majd megszorítják a kezem és elszáguuldanak az éjszakába.

Miután szokás szerint leadtam a keresztyén szórólappokat a közeli vendéglőben és indulni akarok, a kocsmárosné csodálkozva kérdi: „Elmegy anélkül, hogy énekelt volna nekünk?” Rázendíték hát a „Jézusban nem csalódhatunk” kezdetű énekekre, és ez megszólítja a kiábrándult szíveket. Majd arról mesélek, milyen élményeket élek át Jézussal. Feszülten figyelnek. A tulajdonos ügyel arra, hogy minden vendégnek jusson traktátus. A pultnál egy férfi felhívja a figyelmemet a szomszédjára:

„Neki szüksége van rá!” Szívesebben ismerik fel mások bűneit, mint a sajátjukat. De a Szentlélek mindenkit meg tud változtatni!

Mikor már hallhatták, hogyan lehet a mennybe jutni, indulni akarok, de a kocsmárosné a tekepályára irányít:

„Ott vacsoráznak a *hivatásosak*”. A lányok átveszik, a traktátusokat és az élethez vezető útról hallanak. Bárcsak kedvet kapnának rátérni a Jézus-útra!

Szokásomhoz híven a buszban kalauz mellé ülök, és ott tanulom az énekeimet. Mire befejezem, a kalauz is ismeri őket. Tehát vagy fél óráig énekelek. „Jézusban nem csalódhatunk”, míg mindhárom versszak nem megy.

Hetek múlva megkér a kalauz: „Énekelje el még egyszer a múltkori szép éneket!” Szívesen teljesítem a kérését. Szeretne többet hallani Jézusról. A végállomáson az utasok mind kiszállnak, s akkor így fordul hozzám: „Meséljen még!” És mikor a busznak indulnia kell: „Kérem, jöjjön még egy kört, fél óra oda, fél óra vissza, és beszéljen még Jézusról!” „Szívesen!” – mondom és kezeltetni akarom a jegyem. „Nem, nem kerül semmibe önnek!” „De hát nem kezdhetem csalással a missziós utamat, hiszen a busz nem az öné.” Ezt belátja, és kilyukasztja a jegyem. Csak a megállóban, mikor kezelnie kell a jegyeket, szakítanak félbe. Hangosan beszélek. Akárcsak egy evangélizáción: minden utas feszülten figyel, egymással sem beszélgetnek. A végállomáson a kalauz szívélyes búcsút vesz tőlem.

Isten munkálkodik

„Isten közelsége oly igen jó nekem. Az Úr Istenben vetem reménységemet, Hogy hirdessem minden cselekedeteidet.” (Zsoltárok 73,28)

Az irodalom is Isten tettét hirdeti, különösen a sok evangéliumi naptár, melyek egész évben végigkísérik az olvasót. Mintegy 400 naptárt adunk az üzemeknek, közintézeteknek és további több százat a cirkuszokban és búcsúban osztunk szét. Az egyik portás megjegyzi: „Itt csupa vad fickó dolgozik.” „Éppen nekik valók ezek a naptárak” – jegyzem meg – „pont az ilyen vad fickóknak”. Egy portásné látható módon örül. Gyászol és nyitottan fogadja a vigasztaló szavakat. Együtt imádkozunk. Egy másik irodában már várnak. „Végre megjött! Foglaljon helyet, énekeljen egy éneket és beszéljen hozzánk!” Mindenki figyelmesen hallgat. „Jöjjön sűrűbben, ne csak akkor, mikor a naptárakat hozza!”

*Fordította: Czövek Olivéerné
(Folytatjuk)*

Boldogok, akik mentség keresése nélkül tudnak pihenni és aludni, mert mosolyogva ébrednek fel és örömmel indulnak útjukra.

Gyökössy Endre

ZSIDÓ ÉLET

Pihenés, kikapcsolódás a zsidóság életében

A szent Szombat az a nagy jel, melyet az Örökkévaló szövetségünk jeléül nekünk zsidóknak adott, annak tudomásul vételére, hogy hat nap alatt alkotja az eget és a földet és mindazt, ami bennük van. A hetedik napon pedig megpihent. „És a Szinai hegyére szállottál, és adtad népednek a Tórát és a parancsokat és szentséges sabboszodat megismerttetted velünk.” (Neh. 9,13)

A szombati pihenőnap megtartása a zsidók számára nem lehetőség, hanem kötelesség. Nemcsak a családok, de állataik számára is kötelező pihenőnap a szombat, a munka tilalma rájuk is vonatkozik.

A munkaadónak kötelessége biztosítani munkásai számára a szombat megtartását, sőt, a házban lévőköt be kell vonnia a szombati készülődésbe, hogy érezzék az ünnep hangulatát, és várják a pihenőnapot.

Vagyoni erejéhez képest a szombat tiszteletére minden zsidónak készülődnie kell, egész héten. E szent pihenőnap péntek este veszi kezdetét.

Az ünnep tiszteletére szép asztalt terítünk, fogadására legszebb ruhánkat öltjük fel, ünnepi énekeket dalolunk, hogy mindannyiunk számára emlékeztetésé tegyük e különleges napot. Az ünnepi gyertyagyújtással, a borra és kalácsra mondott áldással veszi kezdetét a szent pihenőnap. Szombaton háromszori étkezés kötelező, s még a legszegényebbek asztalára is kerül hús. Ha másképpen nem, hát adakozásból.

Izraelben szokás, hogy a nagy szupermarketek előtt meghirdetik, hová tehetik adományait (úgy pénzbeli, mint pl. a boltban vásárolt tartós élelmiszereket) a vásárlók azon családok számára, akiknek gondot okoz a szombati vagy egyéb ünnepi pihenőnap megfelelő étkezésének biztosítása. A szombat délutánt a család pihenéssel tölti, az idősebbek olykor rövid délutáni alvást is beiktatnak. A nagy család ilyenkor együtt van, beszélgetnek, a gyerekek játszanak.

A beszélgetés témája nem lehet sem a munka, sem az anyagiak. A vallásos családok ilyenkor nem telefonálnak, nem néznek televíziót. A férfiak a Tórával foglal-

latoskodnak, az asszonyok a hét eseményeit beszélik meg. Mindenki igyekszik kikapcsolódni a hétköznapiokból.

Az ünnep kimenetele után fonott, *abdole* gyertyát gyújtanak, hogy az ünnepet elválasszák a hétköznapioktól. A Szombat menyasszony távozását nem szabad siettetni, mert kedves vendég ő minden házban. Ezért az ünnep kimenetele után még várnak rövid ideig a búcsúztatással.

Manapság egyre többet hallok ismerőseimtől, hogy számukra a pihenés az alvást jelenti. Sokan egy-egy hétvégén alig kelnek ki az ágyból. Úgy gondolják, így kényeztetik magukat. Ízlések és pofonok. Bizonyára előfordul, hogy a heti túlfeszített munka után jól esik ágyban maradni. E sorok írójának nem tiszte kritizálni e tevékenység híveit, sőt az sem, hogy előadást tartson az aktív pihenés előnyeiről – bár vallásunk tiltja a semmittevést. Bölcsseink szerint *„alvással tölteni a napot csak a test gyönyörűségére, nem dicséretes, de szánjon álmot szeméinek és nyugalmat testének, mert ez szükséges, hogy a Tóra tanulásában ne zavarja gondolkodását az alvástól való tartózkodása”*.

A mértékletes alvás jó a test egészségének, mert segíti az emésztést és pihenteti az érzékeket. *„De a túl sok alvás nem pihenés, hanem gőzzel tölti meg az ember fejét, mely a lélegzettel a gyomorból és a tüdőből az agy felé száll, és kárt okoz a testnek. Ahogy étkezés után sem tanácsos aludni, úgy éhesen sem jó aludni menni. Alvásnál az ember feje feljebb legyen, mint a teste, mert ez elősegíti, hogy a gyomorból a gőzök lejjebb szálljanak, és ne az agyat terheljék.” (Sulchan Aruch)*

Vallásunk mindenre kiterjedő intelmei arra is figyelmeztetnek, hogy egészségünk és jó pihenésünk érdekében nyáron ne tartózkodjunk sokat keletre vagy északra nyíló helyiségben, és ne legyen penész vagy rothadó dolog a környezetünkben. A jó levegő is szükséges a nyugodt élethez és pihenéshez. Ne legyen se túl hideg, se túl meleg. Mindenben az egészséges közép-utat tanácsolja.

Mint már annyiszor e hasábokon, szükséges megemlítenem, hogy a zsidó vallás életünk minden szegmensére utasításokat ad. Nemcsak az imádkozásra, az ünnepek betartására, de hétköznapi életünkre, egészséges pihenésünkre is gondot fordít, s legfőképpen arra, hogy soha, semmilyen helyzetben ne

feledkezzünk meg az Örökkévalóról, akinek létünket köszönhetjük.

Minden Kedves Olvasónknak kellemes nyári pihenést és I.-től áldott, egészséges kikapcsolódást kíván:

Schlesinger Hanna

Tel-Avivból

BEFIGYELŐ

Birobidzsan

Egy hihetetlen történet alig hihető folytatása: a hajdani szovjet Távol-Keleten, Mandzsúria közelében, a Bira és Bidzsan folyók közötti területen létezik egy „alternatív Izrael”, egy körülbelül 75 ezer lakosú Zsidó Autonóm Körzet, amelynek fővárosa Birobidzsan. 1930-ban jött létre, részben a szovjet zsidók szívós hazateremtési törekvéseinek eredményeképpen, részben a sztálini vezetés fondorlatos terveinek megvalósítása érdekében. Mai tudásunkkal döbbenetesnek hat: kezdetben nem internálótábor volt ez, nem volt kényszer az odaköltözés. Az akkori Szovjetunió területéről özönlöttek Birobidzsanba azok a zsidó származású kommunisták, akik hittek a propagandának, és azt remélték, hogy zsidó identitásukat itt élhetik majd meg büszkén, minden korlátozástól mentesen, kirekesztés nélkül. Az ígéretet a jiddis nyelvű kultúra felvirágoztatásáról szövegezték. A birodalom vérkeringésének perifériáján engedélyezett körzetnek sem elszigeteltsége, sem mostoha természeti viszonyai, a hírhedetten mocsaras-szűnyogos, kietlen vidék nem rettentette vissza azokat, akik végre egy igazi szocialista zsidó közösséget szerettek volna létrehozni. Kezdetben látványos kedvezményekben részesültek. Jiddis nyelvű iskolák, klubok jöttek létre, jiddis újságokat alapítottak. A legjelentősebb, a *Birobidjaner Stern* (Birobidzsani Csillag) 1930 óta folyamatosan megjelenik, egyike a világon még létező jiddis napilapoknak, jóllehet ma már kétnyelvű: orosz és jiddis. A hamisan biztató kezdet után azonban következett a valós tragédia: 1949-ben szinte valamennyi újonnan betelepültet kivégezték, vagy deportálták, vagy kényszermunka-táborba küldték.

Mára gyökeresen megváltozott a helyzet. Jóllehet 1991-ben, amint lehetőség nyílt rá, a maradék zsidó lakosság jelentős része kivándorolt Izraelbe, azóta sokan, főként az idősebbek, visszatértek közülük. A zsidó kul-

túra új virágkorát éli. A zsidó lakosság aránya az üldöztetés utáni szovjet időszak körülbelül 2,4 százalékaról mintegy 5-7 százalékra emelkedett. Gyakorlati nehézségekkel küzdenek: kevesen beszélnek a jiddist, csupán egy rabbijuk van, az utánpótlás bizonytalan, és bizony gyakran előfordul, hogy nem jön össze a minján, az érvényes imádkozáshoz szükséges tíz felnőtt férfi, mégis úgy érezhetik, itt, elfogadó környezetben, büszkén vállalhatják önazonosságukat. A többséget alkotó nem zsidó lakosság számára pedig az Autonóm Körzetben ismét hangsúlyosan jelen lévő, eleven zsidó kultúra adja a hely sajátos báját, értékét, *couleur locale*-ját.

***

Nacionalista buddhisták

Mianmarban (korábbi nevén Burma) radikális buddhista szerzetesek azt hirdetik: országukban veszélyben a buddhizmus. A lakosság túlnyomó többsége egyébként Buddha követője; hivatalosan mindössze 4% a muzulmánok és ugyancsak 4% a keresztények aránya. A szerzetesek bojkottra szólítanak föl a muzulmán kereskedők ellen, és a parlamenttől olyan törvények meghozatalát követelik, amelyek akadályoznák az átteréseket, korlátoznák a különböző vallásúak közötti házasságkötést. Helyi jogvédők felemelték szavukat és súlyosan diszkrimináló tervezet ellen, ám őket a nacionalisták nemzet-és vallásárulónak bélyegzik, nemegyszer halálosan megfenyegetik. Nyilvánvaló, hogy valóban veszélyben forognak mind a kisebbségiek, mind a jogaikért kiállók: az elmúlt években 250 embert öltek meg vallási indítékból, és több tízezren kényszerültek elhagyni lakóhelyüket. A *Human Rights Watch* különösen aggályosnak tartja, hogy a törvény elfogadása – a félévszázados katonai diktatúrát éppen csak maga mögött hagyó Mianmarban – gyakorlatilag szabad kezet adna a helyi hatóságoknak az emberek magánéletébe történő beavatkozásra. A hitbéli meggyőződés hivatalos ellenőrzésének lehetőségével súlyosan sérülne az alapvető lelkiismereti és vallásszabadság.

P. M.

IFI SAROK

Töltsd ki a rejtvényt, hogy megkapd a megfejtést!

1. _ _ _ _
2. _ _ _ _ _ _
3. _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
4. _ _ _ _ _ _
5. _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
6. _ _ _ _ _ _
7. _ _ _ _ _ _ _ _

1. Pál lett a neve, miután megtért.
2. Egy kíváncsi vámszedő, aki fára mászott, hogy Jézust láthassa.
3. Ezért teremtette a csillagokat többek között Isten, hogy jelezzék az ... .
4. Ebbe a városba küldte Isten Jónás prófétát, hogy térítse meg az embereket.
5. Jonatán egyetlen életben maradt fia, aki mind a két lábára sánta volt.
6. Híres prófétanő, aki Izrael bírója volt.
7. Káin kérdése, mikor Isten testvéréről, Ábelről faggatta: „Hát ..... vagyok én az én testvéremnek?”

Jó pihenést, feltöltődést kívánok a nyárra mindenkinek! Tdke

**Zelk Zoltán:
Vakáció**

Hova menjünk,
milyen tájra?
Hegyre talán
vagy pusztára?

Folyópartra
vagy erdőbe?
Faluszéli
zöld mezőre?

Lepkét fogjunk
vagy horgásszunk?
Vagy mégiscsak
hegyet másszunk?

Akár erdő,
akár folyó:
gyönyörű a
vakáció.

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Ó, álmos lélek, hogy' pihenhetsz még?

A kompozíció (*Készülj lelkem fel – Mache dich, mein Geist, bereit*, BWV 115) 1724. november 5-én csendült fel először Lipcsében. A kantáta szövegét az ismeretlen átíró *Johann Burchard Freystein* (1671–1718) 10 versszakos énekéből alakította ki, méghozzá úgy, hogy a kezdő- és záróstrófákat megtartotta, míg a 2. versszakból lett a 2. tétel, a 3-6. strófákból a 3., a 7. versszakból a 4., a 8-9. strófákból az 5. tétel.

1. Korál: Freystein énekének első strófája *Johann Rosenmüller* (1619–1684) *Straf mich nicht in deinem Zorn* (Ne büntess haragodban) koráldallamára hangzik el, amelyet a kórus szoprán-szólamában hallunk. A zenekart fuvola, oboa d'amore, *unisono* (egy szólamot játszó) magas vonósok és a continuo alkotják. A mesteri polifóniával kialakított, mozgalmas tételben egy különös, ritka jelenségre figyelhetünk fel, s ez nem más, minthogy a zene a szöveghez képest mintegy „előrefut”, megmutatva (legalábbis sejtetve), mi is az, amire lelkünknek fel kell készülnie. Ugyanis a strófa második sora alatt („*imádkozz, könyörögj*”) a basszus-szólam váratlanul „megcsúszik”, a hangnemi folyamatot bizonytalanná, sikamlóssá téve. Ez a zenei megoldás azonban nem vonatkozhat sem az imára, sem a könyörgésre (sokkal inkább arra, aminek *elkerülését* óhajthatja a fohász). Mire utalhat vajon? A negyedik szövegsor már közelebb visz a meghökentető zenei fordulathoz, ugyanis ez éppen a „gonosz idő” *váratlan* (*unverhofft*) megjelenéséről szól. A legutolsó sor elhangzásakor kerül teljesen „szinkronba” a szöveg és a zene; a talajt vesztetten bizonytalanul csúszkáló basszus-szólam a kísértést (*zur Versuchung kommen*), és annak várható következményeit érzékelteti – igen plasztikus módon:

Készülj lelkem fel, / Örökj, imádkozz, könyörögj, / Nehogy a gonosz idő / Váratlan rád törjön. / Mert csellel / A sátán meglel, / És még sok derék / Megkísérteték.

(A mű a világhálón meghallgatható: <https://www.youtube.com/watch?v=kzwBvn5FeyM>)

2. Ária (alt): Lassú, dallamos, pasztorálszerű *siciliano* ringatja altatódalként a kényelmes hívőt. A fenyegető ítélet említésére a tempó hirtelen gyorsá válik, de csak rövid időre; az álom – immár halállal fenyegetve – ismét maga alá gyűri a rest lelket: *Ó, álmos lélek, hogy' pihenhetsz még? / Hisz már serkenned kellene rég! / Az ítélet majd téged hirtelen ébreszt fel, / S ott, ahol nem örködsz, / Az örök halál álma borít el.*

3. Recitativo (basszus): Váratlan, erős diszsonanciák nyomatékositják az énekes óvó, feddő szavait [pl. „iszonyodik” (*hat Abscheu*)], míg „rég hangköz-ismerősünk”, a tritónusz (*diabolus in musica*) leplezi le a sátánt (*Satan*) és működését [pl. „behálózson” (*zu bestriicken*)], „hús” (*Fleisch*): *Isten, ki lelked felett öröködik, / Az éjsötét büntől iszonyodik; / Neked kegyelme fényét küldi, / Lásd, ajándékáért, mely becses, drága, / S ígérete szerint bőséggel méri, csak azt kéri, / Lelki szemed legyen nyitva. / A sátán mesterkedéseinek se hossza, se vége, / Hogy behálózson téged; / Ha a kegyelem szövetségét megszeged, / Soha meg nem pillanthatod segítségedet. / Az egész világ, s benne minden tér / Nem más, mint mostohatestvér; / Csábítson bár hús és vér, / Hízélgésük mit sem ér.*

4. Ária (szoprán): A bachi kantátatermés egyik legszebb, legszívhezszerűbb tétele következik. A lassan lépegető (vagy inkább elgyötörtön vonszolódó) continuo felett fuvola és egy ritka hangszer, a *violoncello piccolo* (kisebb, magasabb hangolású, öthúros gordonka) kíséri az énekes-szólát. Vajon mi hat ennyire? Mi indít meg bennünket? A ritka hangszer-összeállítás? A gyakran szekvenciaszerűen ismétlődő, folyondárszerűen összefonódó motívumok? A kromatika? Az énekes esdeklő, keresztalakzatot formázó „imádkozz”-dallama (h'-aisz'-d"-cisz"), amely a korabeli lipcsei hallgatóban alighanem felidézhetette a „Jöjj, népek Megváltója” (*Nun komm, der Heiden Heiland*) korál kezdetét, egyben sugallva az ima megfogalmazását is? Mindez – és ezek mögött sok minden más – együtt?: *De folyton mondj imát / Virrasztásod közben! / Kérd vétkeid / Égi kegyelmit. / A büntől szabadíts meg bírád, / Tisztává*

mosva téged! / De folyton mondj imát / Virrasztásod közben!

5. Recitativo (tenor): Az énekbeszéd ígéretet hordoz; vigasztaló vége lelkesült ariosóvá alakul: *Az Úr vágyva hallja kiáltásunk, / Mindig közel hajol hozzánk; / Ha ellenségnek öröm kárunk, / Győzünk, mert bennünk szent erő hat: / Hisz' drága Fia, kihez száll imánk, / Erőt és bátorságot ad, / Az Ő segítsége árad ránk.*

6. Korál: Egyszerű korál zárja a kantátát. Eszkatológikus tartalma összefoglalja, felerősíti a mű fő üzenetét: *Ezért mindig örködjünk éberen, / Mindenki imádkozzon, könyörögjön, / Mert a baj, veszély és félelem / Egyre-egyre közelebb jön; / Mert végidőnk már / Nem messze jár; / S mikor Isten ítéletet ül, / E világ megsemmisül.*

Göncz Zoltán

HÍRMOZAIK

Beszámoló női csendesnapról

Jól sikerült, áldott együttlét volt a „*Hívő élet versenypályája*” témában megrendezett női csendesnapunk Nyíregyházán, május 24-én.

A résztvevők arról számoltak be, hogy a hívő élet egy küzdőtér, versenypálya, ahol mindnyájan futunk, de nem úgy, mint az olimpiákon; ahol csak egy nyeri el korszorút: itt mindenki megkapja, aki beér a célba. Ezen a pályán vannak egyéni futások, van célra tartás, amikor nem állhatunk meg, nem nézhetünk hátra, hogy már milyen hosszú utat tettünk meg, oldalra sem, hogy a másik hogyan fut, hol tart, csak a cél legyen a szemünk előtt.

De vannak csapatsportok, mint például az úgynevezett váltófutás, amikor egymást segítve, a gyengébben teljesítőket közrefogva, a leggyorsabban futó ér be a célba – és ő magával viszi be az egész csapatot. Ilyen a gyülekezet közössége, aminek egy kis ízelítőjét éltük át tegnap. Volt, aki – szavait idézve – még csak a startvonalnál áll, de az elhangzott igeszolgáltatások, bizonyágtételek arról győzték meg, merjen bátran elindulni, hogy ő is elérje ezt a célt. Az üdvösséget, az örök életet.

Gyóryné Marika, Nyíregyháza

***

Kiválóan szerepelt a Wesley Schola

Június 14-én, szombaton délután a békásmegyeri Megbékélés Háza templomban került sor a Wesley Schola minősítő hangversenyére, melynek programjában többek között Samuel Sebastian Wesley, Josquin des Prés, Tillai Aurél, Thomas Byrd művei szerepeltek. A zsűri tagjai a kórusnak az elérhető legmagasabb, *hangversenykórus* minősítést adományozták.

A Wesley Schola – *Iványi-Papp Monika* kezdeményezésére – 2002-ben szerveződött a Magyarországi

Evangéliumi Testvérek közösség fiatal tagjaiból, eredetileg azzal a céllal, hogy saját – a methodista hitelveket valló, protestáns – istentiszteleteiken működjenek közre. Ez az eredeti cél a későbbiekben a közösségek kapcsolatok és a repertoár kiteljesedése folytán jelentősen kibővült.

Az amatőr kamarakórus karnagya, művészeti vezetője 2002–2005 között Iványi-Papp Monika volt, majd ezt követően *Németh Zsuzsanna* lett. Hangversenyeiken reneszánsz alkotások, Bach-korálok illetve névadójuk, John Wesley korából származó 18–19. századi egyházi fogantatású művek, valamint szintén a methodista mozgalom időszakához kapcsolódó – „feketék műfajából” származó – spirituálék szerepelnek.

Nyilvános fellépéssel 2005. május 18-án debütáltak a Régi Zeneakadémia Liszt Ferenc Kamaratermében a „Liszt Ferenc és korának magyar egyházzeneje” elnevezésű kiállítás megnyitóján. Ezt követően számos hangversenyt adtak már, igen széles repertoárt megszólaltatva.

***

Ünnep Hejcén

Pünkösöd másnapján gyülekezetünk kirándulásra „éhes” tagjai (öregjei, fiataljai és apraja) felkerekedtünk, hogy egy kellemes napot tölthessünk el Hejcén, egyházunk üdülőjében. Ahogy ezt már az elmúlt években is tettük, a kisvárdai testvérekkel szerveztük a kirándulást. Persze a könnyed beszélgetések, séták mellett nem feledkeztünk meg a „lelkünk táplálékáról” sem. Az igei üzenetről *Iványi Gábor*, egyházunk elnöke, a békásmegyeri gyülekezet lelkésze gondoskodott. (A szolgáltatások a www.metkapolna.hu oldalon meghallgathatók.) A nap végén – a nagy meleg hatására is – elfáradva, de lelki-

leg feltöltődve, és szívünkben hálával haza, egy időre búcsút intve szeretett „hegyünknek”.

Jónás Miklós, a nyíregyházi gyülekezet lelkésze

***

Wesley Könyvesház nyílt Kisvárdán

Június 6-án ünnepélyes megnyitó volt nálunk. *Dr. Bálint György*, más néven Bálint gazda mutatta be új könyvét, *Mini édenkert* címmel. A magas ágyi növény-termesztésről szóló írását szóban is ismertette a szerző, aki nagyon kedvesen, készségesen a résztvevők kérdéseire is válaszolt.

Iványi Gábor egyházelnök a 139. zsoltár olvasta, és hozzátette: a könyvesboltban kapható olvasnivalók segítenek abban, hogy Isten gondolatait megismerve világgosság támadjon szívünkben.

A megnyitás után a vásárlóknak Bálint gazda dedikálta új könyvét, és egy uzsonnát is elfogyasztottunk mielőtt bezártuk volna a boltot – hogy aztán hétfőtől péntekig minden nap nyitva tartunk 9 és 17 óra között a Várday I. u. 7. sz. alatt. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Iklódyék, Kisvárdán

***

Iványi Gábor az igazságügyi bizottság előtt

Az igazságügyi bizottság június 12-én meghallgatta Iványi Gábor lelkészt, a MET (Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség) vezetőjét. Az egyházi elismerés ügyében a testület a következő hétre ígért állásfoglalást, ám erre lapzártánkig nem került sor.

Ezután sem volna vége: parlamenti jóváhagyásra is szükség van. Az évek óta tartó hercehurca miatt a MET-et eddig – Iványi közlése szerint – milliárdos anyagi veszteség is érte.

Késéssel kezdődött az ülés, a képviselői helyek jelentős része üresen maradt. Az igazságügyi bizottság végül „helyettesítésekkel határozatképesé vált” – jelentette be *Rubovszky György* KDNP-s elnök. Az új parlamenti felállásban nincs emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság, ezért most ehhez a testülethez tartoznak az egyházi kérdések.

Iványi Gábornak a „kötelező meghallgatáson” arról kellett számot adnia, hogy az általa vezetett vallási szervezet kész együttműködni a „közösségi célok érdekében”. Az 1981-ben egyházként elismert MET múltját ismeretve Iványi kitért rá, hogy a hívek és lelkészek milyen üldöztetésnek voltak kitéve a pártállam idején. Majd a teljesség igénye nélkül felsorolta, hogy napjainkban

– Dankó utcai főiskolájuk mellett – hány meg hány szociális, egészségügyi és oktatási intézményt tartanak fenn hajléktalanok, idősek, rászorulók számára.

A MET intézményei 2012 januárjától nem kapnak kiegészítő állami támogatást, az alapnormatíva viszont csupán a kiadások 50-60 százalékának fedezésére elég. Iványi Gábor isteni csodának nevezte, hogy intézményrendszerük még mindig működik. A szocialista Teleki László felvetésére, hogy a fideszes többségű parlament miért törölte az egyházak sorából a MET-et, Iványi ezen a fórumon nem kívánt találgatásokba bocsátkozni. A kormánypárti képviselőktől egyetlen kérdés sem érkezett. Az Országgyűlés – más vallási közösségekkel együtt – a MET-et is 2011 nyarán fosztotta meg egyházi státuszától. Később az Alkotmánybíróság és a strasbourgi emberi jogi bíróság is kimondta, hogy ez jogsértő módon történt – emlékeztetett rá a bizottsági ülés után Iványi Gábor.

Bár az új egyházi törvényt Semjén Zsolt annak idején kodifikációs remekműnek nevezte, az alkotmánybírósági döntések nyomán a parlament többször is kénytelen volt átírni a jogszabályt. A MET elméletileg megfelelt a folyton változó törvényi elvárásoknak, a hivatalos állami elismerésért azonban máig tart a küzdelem.

A procedúra módfelett hosszadalmas. Igazolni kell, hogy az adott vallási közösség legalább tízezer taggal rendelkezik (a MET esetében a szükségesnél jóval több aláírás gyűlt össze), vagy például azt, hogy legalább húsz éve szervezett formában működik Magyarországon és elsődlegesen vallási tevékenységet végez. A feltételek közé tartozik, hogy a közösséggel szemben ne merüljön fel nemzetbiztonsági kockázat: a MET ezen a szűrőn is átmert.

Amennyiben az igazságügyi bizottság is zöld jelzést ad, akkor az Országgyűlés kétharmados többséggel határoz a MET „bevett egyházzá” nyilvánításáról. Ami nem ígérkezik egyszerű menetnek.

A MET jelenleg az egyházaknak járó egyszázalékos adófelajánlásokban és azok állami kiegészítésében sem részesülhet. Iványi Gábor kérdésünkre elmondta, hogy számításaik szerint az elmúlt években összességében mintegy kétmilliárd forinttól estek el. A lelkész hozzátette: a már említett strasbourgi döntés szerint a magyar államnak anyagi kérdésekben is egyezsége kell jutnia. Iványi Gábort Iklódy László alelnök és néhány gyülekezeti tag is elkísérte a meghallgatásra.

*Czene Gábor írása alapján
(Forrás: nepszava.hu)*

***

Angol látogató Strasbourgból

Robert Walter, az Európa Tanács angol delegációjának elnöke Strasbourgból Magyarországra látogatott, hogy beszámolót készítsen az egyházak helyzetéről. *Iványi Gáborral*, egyházunk elnökével is találkozott, ahol különösen az érdekelte, hogy mi az oka a negatív diszkriminációnak, amelynek eredményeként a kormányzat a senki földjére taszította a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséget – mely se nem egyesület, se nem egyház.

***

Pihenés Hejcén

Lelkészcsaládjaink néhány napot töltöttek június végén Hejcén. Reggel és este áhítatokkal, beszélgetésekkel töltöttük az időt. A beszélgetések ezúttal a lelkészfeleségek között történtek, akik egymást „interjúvolták” meg életükről, tapasztalataikról, örömeikről, nehézségeikről. Kézműves foglalkozás, sportolás, játék és kirándulás is részei voltak a programnak. Köszönet a lehetőségért!

***

Megemlékezés Szegeden

Kilencezer zsidó honfitársunkat hurcolták el Szegedről 1944 júniusának végén. Erről emlékeztünk meg június 27-én a Nagyállomáson. következő számunkban részletesen beszámolunk az ott történekről.

***

Nyári táboraink

Július 12 (Szo) - július 19 (Szo), Hejce: kisifi-ifi (14-19 és 20-25 éves korosztály)

Július 21 (H) - július 28 (H): fiatal felnőtt és családos

Aug 8 (P) - 15 (P), Hejce: zenei tábor

Idén nyáron is megtartjuk hagyományos nyári táborainkat Hejcén, hosszú évek óta változatlan áron.

Gyerek, tanuló: 20 ezer Ft/tábor

Felnőtt: 25 ezer Ft/tábor

Családos tábor díjai: 0-3 éves korig 300 Ft/nap, 3-16 éves korig 1200 Ft/nap, felnőtt: 1800 Ft/nap.

A táborok költsége (az oda- és visszautazáson kívül) minden, a tábor programjához kapcsolódó költséget tartalmaz.

Jelentkezni, érdeklődni a helyi lelkésznél vagy központunk elérhetőségein lehet.

Táboraink témája ez lesz: „Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség.” (Máté 6,13)

Cím: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség,
Budapest, Dankó u. 11. 1086

E-mail: info@metegyhaz.hu Tel.: (06-1) 210-58-36

***

Csendesnapok Nyíregyházán

Minden évben megtartott eseményünkre szeretettel várjuk az érdeklődőket. Augusztus 15-én, pénteken este 18 órakor kezdődik a programunk Nyíregyházán, ami 17-én, vasárnap délből ér véget. Témája az, ami táborainké is: „*Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség.*” (Máté 6,13). Az egyes témákat lelkészeink magyarázzák, s ezután lehetőség nyílik csoportos beszélgetésre, kérdéseink feltevésére. Közös étkezésen is részt veszünk. A hétvégének előre meghatározott költsége nincs, önkéntes felajánlásokat köszönettel fogadunk.

Kérjük, részvételi szándékukról **augusztus 8-ig** értesítsék Jónás Miklós lelkészt a (06-42) 506-042-es telefonszámon vagy a met.nyiregyhaza@gmail.com e-mail címen. Bővebb tájékoztatás a www.metkapolna.hu honlapon található.

***

Adományozás

Hálás köszönet folyamatos támogatásukért! Ha munkánkat, működésünket segíteni szeretné, megteheti sárka csekken (melyet kérésre postázunk), vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: metegyhaz@wjlf.hu. Banki utalás esetén számlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

***

Képes beszámolók

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is – mind az egyházat, mind a Wesley Stúdiót.

***

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

Egyperces áhítat minden napra

Július 1. kedd

„...a hetedik napon...pihenj; szántás és aratás idején is pihenj.” (2Mózes 34,21)

A pihenés és munkaszünet – a Biblia szerint – nem lehetőség és nem alapvető jog, hanem az élet harmonikus és egészséges működését szolgáló isteni parancs. Vannak olyan helyzetek azonban, amikor látszólag felül kell írni ezt a rendelkezést. A hozam érdekében a vetés és aratás ideje ilyennek tűnik. De lehetnek magasabb szempontok is. Ilyen például a „nemcsak kenyérrel él az ember” jézusi igazsága is. (Máté 4,4)

Július 2. szerda

„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket.” (Máté 11,28)

A „megfáradt és megterhelt” emberek társasága gyakran kellemetlen és fárasztja, megterheli a többieket is. Ilyenkor igyekszünk „hárítani”. Ne félj viszont keserű bánatoddal az Úrhoz fordulni! Ő bátorított erre, és azt ígérte, hogy nyugalmat ad.

Július 3. csütörtök

„...most feküdném és megnyugodnám, aludnám, és akkor nyugton pihenhetnék...” (Jób 3,13)

Mindenki kerülhet olyan keserű mélységbe mint Jób, aki gyászában, betegségében és anyagi vesztesége idején, amikor barátai is elfordultak tőle, a halál nyugalalmát kívánta. Soha nem bírál a megkeseredett embert! Érez együtt vele, vigasztald, és imádkozz érte.

Július 4. péntek

„Ó, te rest, meddig fekszel? Mikor kelsz fel álmodból? Még egy kis álom, még egy kis kéz-összefogás, hogy pihenjek; így jön el, mint az útonjáró, a te szegénységed...” (Példabeszédek 6,9-11)

A lustaság nem pihenés, csak semmittevés, nem a fáradt test felüdülése – sőt, az életerő leépülése. A halogatott döntések, a tétlenségbe való belefáradás folyamatos „kipihenése” értelmetlenné és unalmassá teszi az életet, s előbb-utóbb mások terhére leszünk. Ébresztő! Még tart a nap!

Július 5. szombat

„Füves legelőkön nyugtat engem és csendes vizekhez terelget engem.” (Zsoltárok 23,2)

A jó pásztor ügyel arra, hogy „nyája” ne terhelődjék túl a mindennapok közös útjain. Az Ő társaságában nem szorongunk, nincs állandó lelkipurdalásunk és megfelelési kényszerünk. Milyen kár, hogy a földi pásztorok (vagy inkább bojtárok) túl akarják szárnyalni Mestereiket! Pedig Őt kellene követnünk, Aki azt akarja, hogy bárányainak „életük legyen és bővüljön”.

Július 6. vasárnap

„Jertek el csupán ti magatok valamely puszta helyre és pihenjétek meg egy kevéssé. Mert sokan voltak a járó-kelők és még evésre sem volt alkalmas idejük.” (Márk 6,31)

A jó mester nem hajtja túl tanítványait. Nem feszegeti és teszteli szüntelenül fizikai és szellemi teljesítő-képességük határait. A megpihenés, asztali közösség, szemlélődés az érés elengedhetetlen serkentője. Jó az Úrral együtt pihenni is.

Július 7. hétfő

„Úgy szóljatok és úgy cselekedjétek, mint akiket a szabadság törvénye fog megítélni.” (Jakab 2,12)

A szabadság nemcsak a kötelező tevékenységtől való időleges felszabadulást jelenti, hanem a kényszerektől való függetlenséget is. Ha ez hiányzik, a lélek halálosan belefárad az életbe. Ám fontos, hogy a szabadság igénylésében mind szavainkkal, mind tetteinkkel milyen messzire megyünk. A szabad ember ugyanis felelős a másik szabadságáért is, és ennek érdekében követi az önkorlátozó Mestert, Aki „nem tekintette zsákmánynak, hogy Istennel egyenlő, hanem szolgálai formát vett fel”.

Július 8. kedd

„...szabadságra hívatatok...csak hogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak.” (Galata 5,13)

A szabadság és a szabadosság nemcsak eltérő, de egymással szembenálló fogalmak is. A zabolátlan, megváltatlan test nem tűri a korlátokat vagy a másik szabadságigényeit. Ennek az egyházon belüli vallásos válfaja is ismert. Ne mondj le az „elhivatott” szabadság eszményről, de helyezd ezt a krisztusi minta kontrollja alá!

Július 9. szerda

„...az Úrnak...szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, se szolgálád, se szolgálóleá-

nyod, se barmod, se jövevényed, aki...kapuidon belül van...” (2Mózes 20,10)

Ha parancs, akkor teljesíteni kell, különben büntetés jár – gondoljuk, de elménk közben lázasan keresi a kibúvót. Ha én kötve vagyok, nem delegálhatnám-e az ügyet a felelősségre nem vonható (kiskorú) gyermekemre, vagy egy alkalmazottra, netán egy kívülállóra? De nem naptári, munkaügyi vagy büntetőjogi kérdés ez! Más minőségről, az Úr napjáról van szó, melyben a szabadság egész világra való kiáradását akarja velünk ünnepelni és ünnepeletetni.

Július 10. csütörtök

„...hű az Isten, aki nem hagy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek, sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.” (1Korinthus 10,13/b)

Mai igénk a próbatétel (régí szóval *megkísértés*) elhordozhatatlannak tűnő terheiről szól, melyeket véglegesnek, feloldhatatlanoknak gondolunk. Pedig a kezdet kezdetén készen volt már a megoldás is. Csak most még titkolja az Úr, hogy a meglepetés örömeivel is megajándékozhasson.

Július 11. péntek

„Csak Istenben nyugszik meg lelkem; tőle van az én szabadulásom.” (Zsoltárok 62,2)

Sokat jelent a baráti vigasztalás, az „emberi szó”. Nehogy visszatartsuk azzal az indokkal, hogy úgysem rendelkezhetünk az isteni szó erejével, hatékonyságával! De az is igaz, hogy az igazi megnyugvást és feloldozást csak az Ő titka, nekünk szóló, személyes üzenete hozza el.

Július 12. szombat

„...meghalt Ábrahám, jó vénségben, öregen és betelve az étellel...” (1Mózes 25,8)

Igen, lehet a halál is megnyugvás és felüdülés egy engedelmes, tevékeny (fárasztó) élet után, amikor a magasabb szintű pihenés itt már elképzelhetetlen, de odaát teljessé lesz. *„Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, most megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.”* (Jelenések 14,13)

Július 13. vasárnap

„...a hetedik napon megnyugodjál, hogy nyugodjék a te ökröd és szamarad, és megpihenjen a te szolgálód és a jövevény.” (2Mózes 23,12)

Korát messze megelőzve az isteni, Mózes közvetítésével adott törvény gondoskodik nemcsak az emberek (szolgák és szabadok, kicsik és nagyok) pihenéséről,

hanem az állatok emberhez való, fentről nyert jogairól is. Oly könnyen felejtjük, hogy a teremtéskor kapott megbízatásunk szól az állatok „jogai” biztosításának kötelezettségeiről is.

Július 14. hétfő

„Aki a Felségesnek rejtekében lakozik, a Mindenható-nak árnyékában nyugszik az.” (Zsoltárok 91,1)

Nyugalmunk érdekében biztosításokat kötünk, a gazdagok testőröket fogadnak, mégis szorongunk és mégsem kapcsolható ki a rettegés. Világunk veszélyes – ez óvatosságra int. De a kockázatokkal együtt is bizalommal helyezzük magunkat az Úr oltalmába (árnyékába). Földi „lakozásunk” garanciája Ő.

Július 15. kedd

„...ti, akik az Urat emlékeztetitek, ne nyugodjatok, és ne hagyjatok nyugtot néki...” (Ésaiás 62,6.7)

A gyerekek nem illik zavarnia a felnőttek nyugalmát (ők legalábbis ezt várják el), a hivatalok nem szeretik a nyugós ügyfeleket, a hatalmasokat pedig az alattvaló zúgolódása sérti. Mindenki azt szeretné, ha nyugton hagynák. Az Ige viszont arra bátorít, hogy ne törődjünk az Úr „nyugalmával”, hanem fáradhatatlanul szorgalmazzuk nála népünk és közösségeink békéjét.

Július 16. szerda

„Megemlékezzél róla, hogy szolga voltál Egyiptom földjén, és kihozott onnan téged az Úr...Azért parancsolta néked... Istened, hogy a szombat napját megtartsd.” (5Mózes 5,15)

A rabszolga nem döntheti el szabadon, hogy mikor mit tesz. Éjjel-nappal ura rendelkezésére kell állnia. Csak a szabadoknak vannak jogaik. Ne válj se szokásaid, se múltad, se más emberek rabjává! Szabad vagy, ünnepeled ezt, a Szabadító Istent dicsőítve.

Július 17. csütörtök

„Kiki nyugszik az ő szőlője alatt és fügefája alatt, és senki meg nem rettentti őket, mert a Seregek Urának szája szólott.” (Mikeás 4,4)

A fogság a választott nép hűtlenségének és vezetői önző bűneinek egyenes következménye lett. Az ítéletet, a szétszóratást, a szeretett város elpusztulását is hirdetni kell. De nemcsak azt, hanem a kegyelem vigasztaló üzenetét is. Mert nem a büntetés, hanem a felszabadult öröm Isten szándéka és ajándéka. Bizzál! Urad elhozza még a rettegéstől szabad öröm békéjét. Megígérte!

Július 18. péntek

„Jónás...lelent a hajó aljába, és lefeküdt és elaludt.” (Jónás 1,5)

Ha a sivatagban játszódna a történet, azt mondanánk, hogy János homokba dugta a fejét. Nem akart szembe-sülni rossz döntése következményeivel, még akkor sem, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy míg ő álomba menekül, engedetlenségének kényszerű áldozatai kétségbeesetten küzdenek az életükért és a hajóért. Nem adhatod fel. Ha nem is magadért, legalább azok érdekében siess vissza a fedélzetre, akikért felelősséggel tartozol.

Július 19. szombat

„Aludjatok immár és nyugodjatok. Íme elközelgetett az óra...” (Máté 26,45)

Ne ítélkezzünk könnyen Jézus tanítványai felett. Rettenetes volt az éjszaka. Isten kegyelme, hogy egy ponton túl a legerősebb szervezet sem bírja ébren a terhelést. Jézus nem akarta akkor sem felettébb megterhelni övét. Miért hajtana túl most? Az Ő „órájában” soha nem kell osztoznod. Aludj, Ő akkor is küzd érted.

Július 20. vasárnap

„...félretéve minden akadályt és a megkörményező bűnt, kitarással fussuk meg az előttünk lévő küzdőtér.” (Zsidókhoz írt levél 12,1)

Vannak pillanatok az élet nagy versenyében, amikor nem győzhet az, aki igényli a szervezet jogos követelése szerinti pihenést. Amikor bűn megállni, feszítsd meg bátran maradék erődöt. Győzhetsz, tarts ki! A célban osztanak csak diadalkoszorút!

Július 21. hétfő

„...a hajó hátulsó részében a fejaljon aludt. És fölkeltek őt és mondták: Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk?...megdorgálta a szelet és mondta a tengernek: Hallgass...és elállt a szél és lett nagy csendesség. (Márk 4,38.39)

Jónás is így tett, míg a hajósok az elemekkel küzdöttek. De Jézus nem az engedetlensége miatti úticélja közben sodorta társait veszedelembe. Egyszerűen ilyen az élet: gyönyörűsége kihívás, olykor életveszélyes. Gondold csak végig: valóban elsüllyedhet a – bár minden eresztékében recsegő – hajó, ha veled az Úr? Másként fogalmazva: kell-e több annál, mint hogy életed viharait az Ő társaságában élheted át?

Július 22. kedd

„Lehever, nyugszik, mint hím oroszlán és mint nőstény oroszlán; ki serkenti fel őt?” (4Mózes 24,9/a)

Az Izraelt oly igazán nem kedvelő, ráadásul jól megfizetett Bálám akár akarja, akár nem, kénytelen látni a nyilvánvaló tényeket. Isten népe erős, mint a legfélelmetesebb nemes vad, melynek nyugalmát nem merik

háborgatni a többiek. Miért erős ez a nép ma is? Hatalmasabb lenne a többiekénél? Nem, akkor sem volt így, ma sem ez a helyzet. Ám hatalmas oltalmazója van, akinek kiválasztó kegyelme örökre szól. Innen az „oroszlán” érthető nyugalma.

Július 23. szerda

„Ímé, nem szunnyad, és nem alszik az Izraelnek őrizője.” (Zsoltárok 121,4)

A földön is igaz, hogy az álmunkat különféle házörzők, védelmi rendszerek biztosítják. De van egy nép, mely történelme során minden más népnél többször volt ellenség támadásának kitéve. Sokat szenvedett, nagy veszteségek érték, mégis mintegy húsz évszázad elmúltával is „ébren” marad az Úr, hogy megtartsa népét és ígéreteit beváltsa.

Július 24. csütörtök

„Őrállói vakok mindnyájan, mit sem tudnak, mindnyájan néma ebek, nem tudnak ugatni; álmodók, heverők, szunnyadni szeretők.” (Ésaiás 56,10)

Az örség, mely nem érzékeli a veszélyt, semmi hasznót nem jelent, sőt növeli a veszélyt, hiszen „a város” biztonságban érzi magát. Mint a gazda, aki jó számítás-sal tart kutyát. De ki hallott néma házörzőről!? Hozzá hasonló a veszélyeztetett kor prófétája, aki soha nem látja elérkezettnek a pillanatot arra, hogy bármit észre-vegyen és szóljon.

Július 25. péntek

„Az igaz...bemeget békességbe, nyugosznak ágyaikon, akik egyenes útakon jártak.” (Ésaiás 57,1.2)

A hamisság cselekvői pihenni sem tudnak, hiszen szüntelenül azon szoronganak, mikor lepleződnek le, mikor fogják meg őket, mikor szólják el magukat álmukban. Az igaz ember képes minden napot békességgel az Úr kezébe tenni, hisz egykor már megtette. A holnapi nap gondjai miatt nem fáj a feje. Majd ébredés után megkérdezi az Urat az asznapi irány felől.

Július 26. szombat

„...megvan a szombatja az Isten népének, mert aki bement az ő nyugodalmába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, amiképpen az Isten is a magáétól...” (Zsidókhoz írt levél 4,9-10)

A bűnös ember állandó kényszerek nyomása alatt él, mint akinek időre meg kell oldania egy feladatot. Elvárások szorításában vergődik. Csak a „megoldás” után szabadul fel. Ilyen „végpont” a megtérés. Ösztöneim nem kényszerítenek gyötrő robotolásra. Munka és ünnepponon egyaránt a szabadság békéjében élhetnek.

Július 27. vasárnap

„Békességben fekszem le, és legott elaluszom, mert te Uram egyedül adsz nékem bátorságot lakozást.” (Zsoltárok 4,9)

Az alvás kiszolgáltatottság is, mert az alvó öntudatlan állapotában könnyen támadható lesz. De nem ez a legnagyobb veszedelem. Hátha vétkeztünk az előző napon – gondolhatjuk –, és mi történik, ha nem lesz már reggel, és nincs lehetőség jóvátételre, hanem már csak az örökkévalóságban ébredünk? De Isten gyermeke miért aggodalmaskodna? Ha Istennel és embertársainkkal megbékélve tértünk nyugovóra, „bátorságos” lesz „lakozásunk” akár itt, akár odaát.

Július 28. hétfő

„Megáldotta Isten a hetedik napot és megszentelte azt...” (1Mózes 2,3)

Isten harmadik áldása ez a teremtés alatt. Megáldotta a hullóket és a szárnyasokat, majd az embert, végül pedig „a hetedik napot”, mely a kész mű feletti öröm ünnepe lett. A jól kezdett munkahét, a tervszerű, folyamatos munka után nem maradhat el az eredmény, megérdemelt az ünnep és a pihenés.

Július 29. kedd

„...azon az éjszakán aludt Péter két vitéz között, megkötözve két láncsal, és örök őrizték az ajtó előtt a tömlőcöt.” (Apostolok Cselekedetei 12,6)

Péter, nem sokkal ezelőtt, a Getsemáné kertben is aludt. Az szörnyű, sötét éjjel volt, a Mester lelki haláltusájá-

nak nagy, megrendítő órája. Akkor erőtlenül, tehetetlenül aludtak a tanítványok. Most Péternek kellene a halálra készülnie. Reggel kivégzik. Veszélyes fogoly: két ór között, két láncsal megbéklyózva, és a börtön előtt is őrség. De mára békessége van Urában, Aki – tudja – el nem hagyja sem életében, sem halálában.

Július 30. szerda

„Egy Eutikhus nevű ifjú...ült az ablakban, mély álomba merülve; és mivelhogy Pál sok ideig prédikált, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rendházból...” (Apostolok Cselekedetei 20,9)

A Biblia megnevezett szereplőihöz fontos, emlékezetes dolgok kötődnek. Eutikhushoz mindjárt kettő is. Oly mélyen elaludt Pál prédikációja alatt, hogy kiesett az ablakon. A másik, hogy az apostol csodálatosan visszahozta az életbe, azt illusztrálva, hogy a bűn halálos mélységéből van feltámadás az életbe.

Július 31. csütörtök

„...Mária...Jézus lábainál leülvén hallgatta az ő beszédét.” (Lukács 10,39)

Mária szorgos háziasszonyként igyekezett gondoskodni Jézus kényelméről és jó közérzetéről. De az Úr „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon”. Így lehet, hogy „Mária a jobb részt választotta”. Minden áldozatnál több, ha hallgatsz az Úr szavára.

- ig

Jézus mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is él!” (János 11:25)

Szomorú szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk azokkal, akik ismerték és szerették, hogy

Gödöllei Károly

életének 77. évében 2014. június 21-én rövid, súlyos betegséget követően békével hazatért Mennyei Atyjához.

**Búcsúztatása a Kispesti temetőben lesz
2014. július 9-én szerdán 12:15 órai kezdettel.**

Emléke szívünkben örökké velünk marad!

A gázszoló család: 5 gyermeke, 2 menyje, 2 veje, 12 unokája és testvére

Távirati cím: 1196 Budapest, Báthory u. 101.

ÉLETEK, PÉLDÁK

Mami, Mengele, Isten

Fraknói Istvánné Hirschl Ilona (1910-2002) emlékezetére

Megint előnt a meg nem ismerhetetlen, de könnyen felismerhető érzés, átömlik rajtam, áramütésként cikáz, mintha generalizálnám azt a kint, mit más élt meg, s mégis bennem fájdalmasul.

Mamival pont 60 év választott el bennünket egymástól, sokáig pedig csak 7-10 méter, hiszen itt volt ő mindig is, mióta az eszemet tudtam: a szomszédban, hol szüleimmel, kishúgommal laktam; és szeretett, jobban is talán – és bizonyosan – annál, mint megérdemeltem volna; és sajnos jobban másoknál. Mondták akkor is, meg közben, és utána. Nincs „miért”, nem érdem, ez van, ahogy Kern énekelte. Szeretni lehet, kell, a legszentebb erény, adni úgy, hogy az ember akar, s nem cserébe.

Csöndes félhomályban láttam meg őt a kórteremben, az ügyeletes nővér lassan húzta le a lepedőt az arcáról, a szoba közepén álló ágyon feküdt, összetöpreődve, mozdulatlanul.

Az ablakon át homályos fény sejtette csak a megváltoztathatatlant, amiért el kellett jönni munkából, otthagya a máskor zsörtölődő, most megértő főnököt, menni kell; egy hirtelen ütészzerű telefonriasztás után, mert bekövetkezett a legrosszabb: amivel persze titkoltan (is) számolni kellett; lázas órának tűnt az a félórácska a kórházba, és valóság lett a valótlan: kíméletlen lassúsággal lekerült a lepedő, amit sebtiben tettek rá, az ablak felé fordulva feküdt mozdulatlan, nem láttam az arcát, csak a körvonalait, közelebb léptem, lassan, még mindig, csakis ugyanarról az oldalról figyelve, kellő tisztelettel, ám felfoghatatlan felháborodással egyben reszketve, ősz haja ziláltan takarta el előlem homlokát.

Anyám ekkor megkerülte az ágyat, most őt figyeltem fél szemmel, odalépett hozzá, közelhajolt, átölelte mozdulatlan testét és egy csókot szorított a homlokára: „Szia, mamikám” – mondta, és akkor nem bírtam tovább, ki kellett jönnöm, szinte háttal tettem pár lépést és kiértem a folyosóra, odaálltam az ablak elé, amely nyitva volt és hűvös levegő csapta meg arcomat.

Ismerte Mengelét, közelről. Mesélte. Méghogy mesélte!

Nehéz. Talán ha 2 kicsi porcelánkupica konyak után lehetett erről hallani tőle.

Kipirosította magát, korához képest, ahogyan aztán egész életében azután, letörölhetetlen púder maradt, fiatalabbnak, sőt, egyáltalán: fiatalnak, és erősnek tűnt, annak ellenére, hogy nem evett, pokoli történetek, ki ne hallott, olvasott volna róla, hogy miként lehet örülni egy pár morzsának, vagy rothadt krumplinak is, amely megfagyott egyben, nehezen sikerült kikaparni a jeges földből, s öröm, hogy nem lőtte le érte/miatta egy őt.

S odaállt elé, állították, lökték, tuszkolták: gyülekező, válogatás, és az ítélő intett: „jobbra”, vagy „balra”. Élet, vagy halál. A halálról tudjuk miféle, már, amikor más dönt arról, hogy valakinek, lett légyen egy emberrel, egyetlen egy teremtésről szó – meg kell halnia, saját akarata ellenére is (?), hogy milyen sors várt rájuk a gázkamrában, tudjuk, de fel nem fogható a borzalma. S az élet? A másik irány? Az miféle maradt? Az állandó másik irány a maga ígéretével?

Hirtelen elmúlt az idő és a tér, elszállt a gyermekkor és megannyi édes emlék egy pillanat alatt, pedig úgy vártuk a mai délutánt, hogy megyünk érte és hazavisszük, – tudva bár, hogy súlyos az állapota, ám úgy döntöttünk, mi mégis elhozzuk és otthon viseljük gondját, nem hagyjuk, hogy embertelen körülmények között kelljen szenvednie, amikor talán segíthetünk rajta mi is.

Nem sikerült. Szólt, üvöltött az a rohadt telefon délben, hogy meghalt, kérdeztem vissza, hogy ugye ez csak egy rossz hívás, vagy egy morbid viccelődés, nem is anyám hív, csak egy ismeretlen, tévesen, de nem. Fuit.

*'Hó alatt tapogat, irtózik
nem nyughat az elme,
kaput dönt, úgy haragszik,
míg visszatalál szerelme.*

*Két csoda: a pillanat
és a düh fogja be fülét,*

*míg reggelre az ittmaradt
éjszaka kacsintgat szerteszt.*

*Nincsenek vágyak, borostyán
mi szemlelőnyva végignéz,
s nem marad az éjszakán
viharvert álmom, csak csenevész*

*hitek: a társas önimádat,
akinek mindenki köszönt.*

Amennyiben létezik, mert igen, ahogyan kijelentem a bizonyosságában annak, amit nem tudok, de belül érzek mélyen: ott, majd, abban az országban/világban, amikor már végre találkozhatok vele ismét, s ott lesz a három történetem említett személy (amennyiben nem csak fogalom, bár e tekintetében mindegy, minek is jelzőzném), akkor egy biztos: beszélni fogok Mamival,

sokat, márha ő is így kívánja, mert egyfelől az elmúlt évek óta, mióta nem él itt közvetlen, történt véle, s velem is egy, s más, jó lesz akár Ben Hurt nézni megént, ahogy elmenetele előtt terveztük, ő vitt el először, szünetben kinyitott tetejű Ugocsa moziba 970-kevesben, ahol végigizgultam Júdea történetét (explicite Jézus?!), vagy olvashatunk új és régi Faludyt, Márait, vacakos Karinthy Ferencet és hibátlan Frigyeset, és sorolhatnám, de nem akarom, mennyi mindent, amit tudunk csak együtt, mi ketten átélni, magunkról, a világról, a mi világunkról, történetek, vágyak, élmények, szeretet, adás és fontossága ezeknek, s ha találkozom (mert ott lesz ő is) Mengelével, nos, véle is lesz mit beszélnem. Fel-fogható-e annak a fájdalom, amivel szembe kell nézni, amit okozott, s amit visszalát/érez?!

De Istennel nem. Vele már mindent megbeszéltem.

Takács István

HAVI ISTENTISZTELETI REND

Az Európai Unió a 2014-es évet „A család és a munka összehangolása évének” nyilvánította

Az év igéje: „Isten közelsége oly igen jó nékem.” Zsoltárok 73,28a

Egyházi évünk mottója: Alkotásra és közösségre teremtve

2014. JÚLIUS

Július hónap igéje: „De én mindig veled leszek, mert te fogod jobb kezemet. Tanácsoddal vezetsz engem, és végül dicsőségedbe fogadsz.” Zsoltárok 73,23-24

Istentiszteletek		Bibliórak	
	<i>Igehely</i>	<i>Téma: Galata 3,28 kifejtése</i>	
		Első hét	Isten gyakran észrevétlenül vezet bennünket – Zsoltárok 23 – „Az Úr az én pásztorom...”
Július 6. Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap	Ézsaiás 64,3-8 Lukács 15,1-10 1Péter 5,6-11	Második hét	Tanácsol tapasztalt embereken keresztül – Jetró tanácsa – 2Mózes 18,13-27 „Most azért hallgass a szavamra, tanácsot adok neked, és Isten is veled lesz...”
Július 13. Szentháromság ünnepe utáni 4. vasárnap	Máté 7,2 Róma 8,18-23 1Mózes 50,15-21	Harmadik hét	Isten akaratát olykor eseményeken keresztül értjük meg – Ézsaiás 48,12-22 „Én, az ÚR, vagyok a te Istened, arra tanítalak, ami javadra válik, azon az úton vezetlek, amelyen járnod kell.”
Július 20. Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnap	János 1,41-51 1Péter 3,8-15 1Mózes 12,1-4a	Negyedik hét	Isten vezet Szentlelke által – Apostolok Cselekedetei 13,1-5 „Ők tehát a Szentlélektől kiküldve lementek Szeleukiába...”
Július 27. Szentháromság ünnepe utáni 6. vasárnap	Márk 10,13-16 Róma 6,3-11 Ézsaiás 43,1-7	Ötödik hét	Vezet-e ma Isten álmokon keresztül? – ApCsel 16,1-10 – „Egy éjjel látomás jelent meg Pálnak: egy macedón férfi állt előtte, és ezekkel a szavakkal kérlete őt: Jöjj át Macedóniába, légy segítségünkre!”

AJÁNLO

Könyv

Fekete István: Tüskevár

A regény egy vakáció történetét mondja el. Két pesti diák – Tutajos és Bütyök – a Balatonnál tölti a szünidőt. Felügyeletüket Matula Gergely, az öreg pákász látja el. Matula bácsi szárnyai alá veszi a két városi fiút, és bevezeti őket a nádak, sások, tocsogók és tavak vadregényes világába. A napok gyorsan telnek, de közben a fiúk megtanulnak halászni, vadászni, felfedezik a Tüskevárat, és túlélnek egy kis híján tragikus kimenetelű vihart is. A vakáció végére mintha kicserélték volna őket. Bár egy időre elbúcsúznak a berektől, de történetük a téli szünidőben, Fekete István Téli berek című regényében folytatódik.

Film

Pacsirta

Fekete-fehér, magyar filmdráma, 97 perc, 1963

Rendező: Ranódy László

Író: Kosztolányi Dezső

Szereplők:

Páger Antal (Vajkay Ákos)

Tolnay Klári (Tóni, feleség)

Nagy Anna (Pacsirta)

Latinovits Zoltán (Miklós, szerkesztő)

Törőcsik Mari (Margit)

Bessenyei Ferenc (Tanár)

Darvas Iván (Füzzess Feri)

Vajkayék hosszú évek óta görcsösen reménykednek abban, hogy szerencsétlen lányuk végre férjhez megy. Most is azért küldik el Pacsirtát néhány napra pihenni a rokonokhoz, hogy azok bemutassák a háromgyermekes, özvegy ispánnak. A magára maradt házaspár hamar élvezni kezdi a „szabadságot”, ismét régi barátokkal találkozhatnak. Még színházba is elmennek, ahol már évek óta nem jártak, mert Pacsirta nem bírja a színházszagot. Az előadás után Vajkayt meghívja a kaszinóba hajdani asztaltársasága. Az idős ember, aki már évek óta lemondott mindenről, most (úgy tűnik) átmulatja az éjszakát, ám életének fájdmával és boldogtalanságával szembesül. Aztán megérkezik Pacsirta, és minden ott folytatódik, ahol az utazás előtt abbamaradt.

- KKS

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

Szabadságról, pihenésről nem sokat beszélünk vidéken. Talán azért, mert nem sok lehetőség van rá, de a nyárral kapcsolatban van néhány üdítő elszólásunk.

„A kert megölel és megöl.”

„Ez a kert itt nagyon bozontos.”

„Az én udvarom rendben van, de a szomszédé egy koszféreg.”

„Ez a krumplifajta jó megjelenésű.”

„Melyik hónapban tetszett születni Mariska néni? –

Azt nem tudom, csak azt, hogy már jó meleg idő volt.”

„Van neki montibájk biciklije oda- és visszapillantó tükörrel, kilométeres órával.”

„Teljesen le vagyok tablózva!” *(A ballagások idején ez érthető is.)*

Üdvözlettel: a vicces vidékiek

Gyűjtjük az adatokat, dolgokat, embereket, ötleteket, „mélyenszántó tapasztalatokat”, anélkül, hogy megértenénk lényegüket... De néha eljönnek más idők is. Amikor megálljt parancsolunk magunknak. Nyugodtan elüldögélünk valahol. Elveszünk egymásra rakódott emlékeink halma alatt. Figyelünk, és meghalljuk, amint egy másik világ halk szellői susogni kezdenek.

James Carroll

KITEKINTŐ

Misszióért kényszermunka

Kim Dzsong Uk dél-koreai származású, Észak-Koreában dolgozó baptista misszionáriust a kommunista országban letartóztatták, majd perbe fogták. Tárgyalásán a KCNA hivatalos hírügynökség szerint „különféle körökből való megfigyelők” vettek részt. A vád szerint Kim Dzsong Uk a dél-koreai hírszerzés ügynöke volt, illegálisan lépett az ország területére, hogy ellenséges tevékenységet folytasson, titkos felekezetet alapítson, és információkat gyűjtsön Phenjan belső ügyeiről. „A vádlott beismerte minden bűnét: Észak-Korea elleni vallásos tevékenységet végzett, rosszindulatúan sértegette külföldön Észak-Korea legfelsőbb vezetőségét” – áll a KCNA tudósításában. Bűnösnek találták, és életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

***

Ökumenikus kongresszus a fenntartható fejlődésért

2014. június 18-ára Berlinbe a katolikus és az evangélikus egyház találkozózt hirdetett a következő címmel: *Megosztott felelősség egy igazságos társadalomért.* Az ökumenikus kongresszusra az egyházi szervezetek képviselői mellett számos politikust, vállalkozót és egyetemi oktatót hívtak meg.

Meghívólevelükben a kongresszus házigazdái: a német püspöki konferencia elnöke, Reinhard Marx bíboros és az evangélikus egyháztanács elnöke, Nikolaus Schneider a gazdasági válság drámai következményeiről írnak. Kiemelik, hogy a szegénység elleni küzdelem és a teremtett világ megóvása globális szintű kihívást jelentenek. Ezért a keresztény egyházak szociális kezdeményezésükkel hozzá kívánnak járulni a társadalmi vitához, összekötve a szabadság és az igazságosság kérdését a XXI. Században.

A mostani ökumenikus kezdeményezés az 1997-es *Sozialwort* (társadalmi kezdeményezés dokumentuma) nyomán született, amelyet egy szolidárisabb és igazságosabb jövőért hirdettek meg. Hatással volt a társadalmi és humánfejlesztési intézkedésekre, elősegítette a katolikusok és evangélikusok testvéri közösségét Németországban. Az újabb kezdeményezés, amelyet februárban mutattak be, a szociális és demográfiai biztonság hosszú távú elérését célozza. Arra figyelmeztet, hogy az igazságosabb társadalom iránti felelősséget nem lehet pusztán a jelenben értelmezni.

Központi téma továbbá a fenntartható szociális gazdaság az egyének közösségének részvételével; a környe-

zeti problémák és a szegénység elleni küzdelem; de a nemzetközi gazdasági egyenlőtlenségek kiigazítása is. Az ökumenikus kezdeményezés olyan szociálpolitikát sürget, amely tiszteletben tartja a szubszidiaritás és a szolidaritás alapelveit. Megoldandó probléma, hogy a nők nehezen jutnak be a szakmai felelősséggel járó munkahelyekre, vagy hogy a szülők nem látnak lehetőséget a munka és a család összeegyeztetésére, illetve a bevándorlók a társadalom peremén rekednek. Végül a katolikus és evangélikus egyház németországi képviselői egy olyan Európa megteremtésére ösztönöznek, amely a béke és a közös értékek közössége.

(Forrás: Vatikáni Rádió)

***

Az Egy Háza

Berlinben nemrégiben tették le egy olyan vallási-szagrális célú épület a jelképes alapkövét, amely három nagy egyistenhívő vallásnak ad közös otthont. A világon egyedülálló kezdeményezést Gregor Hohberg evangélikus lelkész, Tovia Ben-Khorin rabbi és Kadir Sanci imám indította el. 43 millió eurós költségvetésére adományokból gyűjtenek pénzt. Bárki adakozhat akár online: egy téglajegy mindössze 10 euró lesz. Az építész, Wilfried Kühn szokatlan, hatszögletű téglaportulát tervezett: magas, négyszögletű központi toronnyal közös rendezvények céljára, találkozásokhoz, és három különálló térrel a három vallás szertartásaihoz. Ez terek mindegyike más alakú, de azonos nagyságú lesz; mindegyiket úgy tervezték, hogy alkalmazkodjék az adott vallás hagyományaihoz és rítusaihoz.

A templom-zsinagóga-mecset megépítésének helyszínül szimbolikus helyszínt választottak: a Múzeum-szigeten fekvő Petriplatzot. Itt állt Berlin első, 12. századi keresztény temploma, amely a 2. világháborúban súlyosan megsérült, s amelyet később, a kelet-német korszakban lebontottak. Nemrégiben a város régi temetőjét tárták föl itt. A soknemzetiségű Németország multikulturális fővárosának szívében fog tehát állni az *Egy Háza*, buzdítva a kultúrák és vallások közötti párbeszédre, az azonosságok és nem a különbözőségek keresésére.

Összeállította: Pongrácz Mária

**Akkor van itt a pihenés ideje,
amikor nincs időd pihenni.**

Sydney J. Harris

RÍMELŐ

Sík Sándor:
Szellősuttogás

Fejem fölött bükkfasátor,
Fejem alatt puhely mohok.
Bükkfalomb közt álomhozó
Puha szellő suhog, suhog.

Ringass, dúdolj, puha szellő:
Ne hallanám, ne is látnám,
Ne is tudnám, ami túl van
A kocsói havas hátán.

Anyás szellő suttogása,
Felkukkanó pötty szamócák,
Csupa illat, csupa jóság...!
Ennyi legyen a valóság!

